

پیشنهادسفر

بلندترین آبشار زاگرس، در هر فصلی دیدنی است

پیران؛ بهشت صخره‌نورد ها

حسین رسول‌زاده: «لوند» یعنی رودخانه‌ای که آبی شیرین دارد. این رودخانه از «سراب اسکندر» از ارتفاعات «سیاوانه» در دل کوهستان «دالاهو» در غرب زاگرس سرچشمه می‌گیرد. چشمه‌های دیگری هم هستند که الوند از آن‌ها تغذیه می‌کند. «سراب کنار»، «کولیتان»، «کانی چرمی»، «سراب حشانه»، «مری سیلو» و «چوار کانی» بخشی از آن‌هاست. الوند پرپیچ و خم، در مسیر خود وارد شهرهای مرزی سرپل ذهاب و قصرشیرین می‌شود و آن‌جا به استان «دیاله» در خاک کشور همسایه، عراق می‌ریزد. طول رودخانه الوند از سرچشمه تا ابریزگاه دجله به ۲۸۰ کیلومتر می‌رسد. رود «شالان»، یکی از سرشاخه‌های الوند است. این رود در مسیر خود حوضچه‌های متعددی پدید آورده است. آب هر حوضچه به شکل آبشاری به حوضچه بعدی می‌ریزد و مجموعه‌ای از آبشارها را پدید آورده می‌آورد. روستای شالان و سراب اسکندر در بالادست آن، به خاطر جنگل سرسبز، چشمه‌ها و باغ‌های فراوان تفرجگاه استان کرمانشاه به شمار می‌آید؛ اما آنچه زیبایی‌های این منطقه را کامل می‌کند، نه قل قل آب چشمه‌هاست و نه هووی بادی که در شاخ و برگ درختان می‌پیچد، بلکه صدای شرشر آبشاری است که یکی از بلندترین آبشارهای ایران است.

❖ راقیتی میان آبشار های قبلند

منطقه «ریجاب» نام خود را از ترکیب کردی «ریژاو» و به معنی محل ریزش آب گرفته است. آبشار پیران (یا آبشار ریجاب) یکی از زیباترین جلوه‌های طبیعت زاگرس است. غلظت این آبشار و دیواره‌های دره اطراف آن هر بیننده‌ای را مبهوت می‌کند.

ارتفاع این آبشار بیش از ۱۰۰ متر بوده و در راقیتی تنگتنگ با آبشار «لاتون» در گیلان، دومین آبشار بلندی است که در ایران داریم. آبشارهای «روروار» و «سردنکوه» در جیرفت هم دیگر آبشارهای بلند ایران‌زمین هستند.

«مجید اسکندری» که کتاب «آبشارهای ایران» را نوشته، معتقد است عنوان بلندترین آبشار، چند مدعی دارد که آبشار پیران هم یکی از آن‌هاست. او البته تأکید می‌کند که مطالعه دقیق و جامعی درباره ارتفاع آبشارهای بلند ایران انجام نشده است.

اسکندری می‌گوید: برای محاسبه ارتفاع آبشار، ارتفاع ریزشگاه اصلی در نظر گرفته می‌شود؛ یعنی جایی که آب به حالت پرتابی از آمده است و محلهایی که جریان آب حالت لغزشی دارند، جزو ارتفاع آبشار محسوب نمی‌شود؛ اما نمای هر آبشاری می‌تواند از هر دو حالت پرتابی و لغزشی تشکیل شده باشد، برای همین بهتر است آبشارها را به دو دسته ریزشی و پرتابی تقسیم کنیم. گاهی یک آبشار در مسیر خود، هم ارتفاع پرتابی دارد و هم ریزشی، به این معنی که ممکن است یک آبشار به چند طبقه تقسیم شود.

با همه این‌ها نویسنده کتاب آبشارهای ایران معتقد است آبشار «لاتون» آستارا با حدود ۱۱۰ متر طول پرتابی، بلندترین آبشار ایران است، اما آبشارهای روروار پیران با ترکیب دو حالت ریزشی و پرتابی، از لاتون بلندتر هستند

❖ پیران؛ آبشار سه طبقه

پیران، آبشاری سه طبقه است که دو طبقه بالایی آن بلند و طبقه پایینی کوتاه است. طبقه انتهایی آبشار پیران در زیر درختان قرار گرفته و از بالا دیده نمی‌شود. اگر معیار ارتفاع آبشار را محل فرود اولیه آب در نظر بگیریم، نقطه پایانی این آبشار در انتهای طبقه دوم آن است که با کم کردن ارتفاع طبقه سوم که حدود ۲۰ متر است و ۱۰ متر اختلاف ارتفاع بالایی آبشار با محل جاری شدن آب، ارتفاع آبشار حدود ۱۰۰ متر محاسبه می‌شود. با این وجود بر اساس جی پی اس، اختلاف ارتفاع در بالای آبشار و پایین‌ترین بخش آن، نزدیک به ۱۸۰ متر است و بر همین اساس است که آبشار پیران یکی از چند آبشار بلند ایران و البته بلندترین آبشار زاگرس به حساب می‌آید. هر ساله صخره‌نوردهای فراوانی برای فرود از پیران به این منطقه از زاگرس سفر می‌کنند.

آبشار ریجاب در چهارمین همایش شورای سیاست‌گذاری ثبت آثار ملی کشور در فهرست میراث طبیعی کشور قرار گرفت. بخش‌هایی از این آبشار و مسیر دسترسی به آن، در زلزله سال گذشته آسیب دیده است.

❖ چطور به آبشار پیران برسیم؟

مسئیر اصلی آبشار از روستای «پیران» در ۱۰ کیلومتری سرپل ذهاب است. این روستا می‌توانید به پای آبشار برسید. از سرپل ذهاب یک جاده آسفalte بعد از عبور از روستاهای «جلالوند»، «بلوان» و «کلاهدل» به روستای پیران می‌رسد. پارکینگ آبشار پیران، نزدیک روستاست و آخرین جایی است که می‌شود با خودرو رفت. از اینجا به بعد مسیر ۲ کیلومتری تا پای آبشار را باید پیاده طی کرد.

آبشار پیران مسیر دیگری هم دارد که مسیر بالادست آبشار است. روستای کوچک «والکه حسین» درست در نزدیکی جایی قرار دارد که آب رود شالان، از بالادست آبشار، به پایین می‌ریزد.

راه رسیدن به روستای ژالکه حسین از جاده سرپل ذهاب به «کوند غرب» جدا می‌شود. این راه، درواقع جاده روستای «ابان‌زرده» است که بعد از عبور از روستای قدیم ریجاب، و شهرک کو‌نظهور ریجاب، از روستای ژالکه حسین هم می‌گذرد.

منطقه ریجاب، علاوه بر آبشار پیران، جاذبه‌های دیدنی دیگری هم دارد. کتیبه یا نقش برجسته «اونانی‌نی»، منطقه «بابا یادگار» و زیارتگاه مقدس آن هم در همین منطقه است. «سراب اسکندر» و «قلعه یزدگرد» بر بلندای کوه‌های دالاهو و نیز قبرستان «ابودجانسه» از دیگر دیدنی های منطقه ریجاب است.

گفت‌وگو با محمود قویدل، مردی که زندگی‌اش را وقف مناطق محروم کشور کرده است

خبریه‌ای برای مرزنشین‌ها

| مردم| عباسعلی سپاهی یونسی |محمود قویدل مربی کوهنوردی، غواصی و فورت‌های چهارگانه است. او علاوه بر این به آتش‌نشانی هم اشتغال دارد؛ آتش‌نشانی که چند سالی است همه زندگی‌اش شده انجام کارهای خیر در مناطق محروم مرزی، یک روز در غرب کشور است و یک روز در شرقی، یک روز دغدغه‌اش می‌شود مشکلات پوستی بچه‌های روستای ذکری و روز دیگر ناراحت مشکلات آب خرمشهر و آبادان است. روایت محمود هر چند بزرگ‌تر از آن است که در این نوشته جا شود، اما خواندن همین مقدار درباره او هم خالی از لطف نیست.

❖ اگر موافقید گفت و گو را از نحوه ورود شما به کارهای خیر شروع کنیم.
همه چیز از یک سفر هیچ‌چاپکی شروع شد که موجب شد هشت سال قبل گزم به میناب بیفتد. در آن سفر یک اتفاق ساده افتاد. ماجرا این بود که لوله آب خانه یک پیرزن نیازمند ترکیده بود و من چون خودم وسایلی مورد نیاز برای تعمیر را نداشتم، کسی را پیدا کردم که لوله آب را تعمیر کند. در جریان آن سفر متوجه شدم که آدم‌های نیازمند زیادی وجود دارند که حواس ما به آن‌ها نیست. برای همین مدتی در میناب ماندم و برای مردم آن منطقه کمک جمع کردم. بعد از دو سال هم به منطقه جازموریان و به‌رود رفتم. حدود دو سال و نیم هم آن‌جا بودم و کمک‌سانی کردم. بعد از آن هم هذقم این بود که به زاهدان و زابل بروم و آن‌جا کمک‌ها را پیگیری کنم، ولی متأسفانه زلزله کرمانشاه اتفاق افتاد و برای همین به کرمانشاه رفتم. در آن برهه گروه ما روی زلزله کرمانشاه تمرکز کرد و برای همین هم ۱۲۰روز کرمانشاه بودم. در همان مدت هم چیزی حدود ۳ میلیارد و ۳۰۰ میلیون تومان کمک به مردم کرمانشاه رساندیم که شامل کانکس و چادر و مواد غذایی و چیزهای دیگر بود. البته آن‌جا فعالیت ما در نوار مرزی بود. یعنی رفته بودیم نقطه صفر مرزی و روستای گزنه از توابع ثلاث باباجانی. بعد از ۱۲۰ روز ماندن در کرمانشاه و زمانی که احساس کردیم منطقه به ثبات نسبی رسیده، برگشتیم تا پیگیر ادامه فعالیت‌ها باشیم.

در جریان سفرم‌ان به میناب با برخی از خانواده‌هایی آنجا آشنا شده بودیم. کم‌کم هم این

می‌گویند برای بچه‌مان اسم انتخاب کن

دو سه روز قبل به مدرسه‌ای رفتیم که تعدادی از بچه‌های آن کیف نداشتند و با نایلون به مدرسه می‌آمدند. نایلون‌هایشان را گرفتیم و به جای آن به بچه‌ها کیف دادیم. از گرفتن کیف‌ها بقدری ذوق کرده بودند که در وصف نمی‌توانم. فقط باید در آن موقعیت باشید و ذوق آن‌ها را ببینی.د اتفاق دیگری که بعضی اوقات می‌افتد زمانی است که مرد خانواده نیازمندی که به آن‌ها کمک کرده‌ایم، برای انتخاب نام فرزندشان نظرم را می‌پرسد و هر اسمی که من بگویم روی فرزندشان می‌گذارند. این مسئله برای من حس و حالی دارد که خیلی بی‌نیست تا الان چندین اسم گذاشتم. آن هایی را هم که خودم اسم می‌گذارم تا آخر عمر حمایت خواهم کرد. تا الان هم چهار ایدا و آراد اسم گذاشتم. این‌ها روزی می‌فهمند یک غریبه برایشان اسم گذاشته که دوستان داشته و تا آخر عمر هم کمکشان می‌کند.

برش

در شهرهای بزرگ به اندازه کافی نذری داده می‌شود، ولی در مناطق محروم، آدم‌هایی هستند که به همین یک وعده غذا هم نیاز دارند. یادم هست آن‌جا مثلاً با

آدمی برخوردیم که می‌گفت در ۳۵ سالگی که از خدا عمر گرفتاهم، نذری نخورده‌ام

هم دست به کار شدیم. اول هم تلاش کردیم مردم، جازموریان و محرومیت‌هایش را بشناسند.

❖ این سفر قبیل از حضور «سروش صلواتیان» در این منطقه بود. درست است؟

تمرکز ما روی نقاط مرزی است

ما تمرکز کمک‌هایمان روی مناطق محروم مرزی دور تا دور ایران است. ما زندانی، آزاد نمی‌کنیم. چون به نظر من زندانی غیرعمد نداریم. مثلاً کسی که بدون گواهینامه وسیله‌ای را سوار شده و یک نفر را هم کشته، قانون را رعایت نکرده و موجب بدبختی یک خانواده شده است. قانون گذار هم گفته که نباید بدون گواهینامه سوار ماشین شد. پس این از نظر من زندانی عمد است. هر چند ممکن است دیگران نظر من را قبول نداشته باشند.

ما با ۱۰۰ میلیون تومان می‌توانیم به جای یک خانواده، هزار خانواده را خوشحال کنیم و این از نظر منطقی هم درست‌تر است. علاوه بر این کار ما این است که به جای پرداخت به شهرها، کمک‌های مردم را به روستاها و دورترین و محروم‌ترین نقاط مرزی کشورمان برسانیم که بیش از هر جایی به این مهربانی‌ها نیاز دارند. قطعاً این مناطق بیشتر به کمک احتیاج دارند.

محمدرضا هدایتی بختری های محروم را به مناطق محروم بردند

بله. البته خانمی هم بود که شناسنامه گرفتن اهالی جازموریان را پیگیری می‌کرد. بعد هم که سروش وارد منطقه شد، کارهای بسیار ارزشمندی انجام داد. بعد از مدتی ما چون دیدیم که به جازموریان کمک می‌رسد، فکر کردیم که به منطقه دیگری کمک برسانیم و خلاصه فعالیت‌هایمان را در جاهای دیگری پیگیری کنیم. همان زمان بود که محمد رضا هدایتی پیشنهاد داد که بهتر است به منطقه سیستان و بلوچستان برویم. ما هم به منطقه دریاچه خشک شده هامون رفتیم. آن‌جا هر چه دیدیم، محرومیت بود. مثلاً آدم‌هایی بودند که در چادرهایی زندگی می‌کردند که ۱۲ سال عمر داشت و توی آفتاب و باد آن منطقه خراب شده بود. آن‌ها هم این چادرها را با چیزهایی مثل پتو و پارچه سرپا نگه داشته بودند. آن‌جا بود که متوجه شدیم به تعدادی سیاه چادر نیاز داریم. خوشبختانه مهربانی مردم و هنرمندان هم موجب شد تا تعدادی سیاه چادر خریداری شود. بعد از

شریف داغی بر دلمان گذاشت

ما به هر منطقه‌ای که کمک کنیم، بعد از رفتنمان هم آن منطقه را فراموش نمی‌کنیم و بعد از ترک محل، نماینده‌ای می‌گذاریم که کمک‌ها ادامه داشته باشد. مثلاً کارهای سیستان یا خانم کشتگر است و کارهای بلوچستان با خانم زیدی است. این‌ها آدم‌های فعالی هستند که می‌توانند به بهترین شکل در یک منطقه کار کنند. پرستو خودی هم از نمایندگان دیگر ماست، همین‌طور شریف باجور که از اعضای گروه بود. شریف از فعالان محیط زیستی و اهل میروان بود. او سوم شهریور امسال برای مهار آتش‌سوزی جنگل‌های روستای پیله و سلسی به آن جارفته بود، ولی متأسفانه گرفتار آتش شد و جان باخت. شریف به عنوان نماینده ما، فعالیت‌های خیرخواهانه زیادی انجام می‌داد و متأسفانه در حال حاضر ارتباط ما با منطقه قطع شده است. چون شریف نیازمندانها را می‌شناخت و با آن‌ها در ارتباط بود. شریف داغ بزرگی بر دلم گذاشت.

«زنجیره عشق»؛ برای کمک به مناطق محروم حتی به دوخت سیاه چادر هم کمک می‌کند

بالا: مشارکت «زنجیره عشق» در آب رسانی به جنوب کشمیر پایین: تأمین نوشت افزا ر‌های دانش آموزان مناطق محروم

بالا: ارسال بسته‌های غذایی به مناطق محروم بلوچستان پایین: ارسال سرویس بهداشتی کانکسی به کرمانشاه

گروه «زنجیره عشق»؛ امسال نذری های محرشان را به سیستان بردند

سعی کردیم نذری‌ها را به مناطق محروم ببریم

بار اصلی کمک، روی دوش مردم است

می‌کنیم. خوشحالم که مردم ایران این قدر پشت هم هستند.

❖ البته حتماً با آدم‌هایی که نگاه منفی به این ماجرا دارند هم روبه رو شده‌اید.

بله. پیش آمده که کسی وانکش منفی نشان بدهد. حتی گاهی برخی از مردم بومی منطقه عکس‌العمل نشان می‌دهند؛ مثلاً زمانی در شروع راه، غفلت شده و تصویر دختربچه یا پسربچه‌ای منتشر شده است و یکی که سطح سواد بالایی دارد به این‌ امر خرده گرفته و همه اتفاق را زیرسؤال برده است. در صورتی که عمدی در کار نبوده و در ادامه کار اصلاح شده است. گاهی هم بوده است که یکی ما را به منطقه‌ای برده که به گفته آن شخص و تشخیص ما آدم‌های گرفتار و نیازمندی بوده و ما هم کمک لازم را انجام دادیم، اما در ادامه این فرد از آدم‌های نیازمند دیگری هم گفته، ولی ما متوجه شدیم که نیازمندی آن شخص و تشخیص ما آدم‌های گرفتار و نیازمندی نیستند. خب در اینجا وقتی از طرف ما جواب منفی داده می‌شود، شروع می‌کنند به بد گفتن از کار.

محمود قویدل و دوستانش بختری های محروم را به مناطق محروم بردند

❖ البته حجم فعالیت شما این قدر زیاد و متنوع است که خیلی سخت می‌شود کمک‌ها را به خاطر سپرد و طبعاً فعالیت شما در هر کدام از مناطق که بیشتر شنیده شود، شما را به همان عنوان می‌شناسند؟

بله. یکی دیگر از مواردی که خیلی شنیده شد، سفر ما به روستای «ذکری» شهرستان درمیان بود. اوایل امسال بود که در یکی از گروه‌ها عکس کودکی از این روستا را دیدیم که با صورتی پوسته شده نیاز به کمک داشت. با بررسی بیشتر تصمیم گرفتیم که این روستا را در گروه هدف خود قرار داده و از نزدیک برای کمک که این روستا کاری انجام بدهیم. روستای ذکری در ۳۰ کیلومتری مرز افغانستان در خراسان جنوبی است و از جمله روستاهایی است که خشکسالی زندگی مردمش را تحت تأثیر قرار داده است. قاعده کار ما برای رسیدگی و کمک به مناطق به این صورت است که وارد هر منطقه‌ای می‌شویم بعد از شناسایی، سعی می‌کنیم محرومیت‌های منطقه را معرفی کنیم. در خراسان جنوبی هم همین کار را کردیم و برای همین با آوردن چند نفر از هنرمندان توانستیم زمینه اعزام به درمان چند کودک و همین‌طور کمک‌های دیگری را فراهم کنیم

❖ در قضیه مشکلات تأمین آب خرمشهر هم گروه شما فعال بود. درست است؟

بله. تیر امسال که خبردار شدیم خرمشهر و آبادان در زمینه کار را نیاز دارد، تصمیم گرفتیم در این زمینه کمکی بکنیم. البته چون آب معدنی در این شهرها گران بود، چند کامیون آب معدنی آماده کردیم و به این مناطق رساندیم. خود من هم در آن ماجرا به همین منطقه رفتم تا از نزدیک ماجرا را ببینم و کمکی بکنم.

ماموستا نقیبی، عضو مجمع علمای جهان اسلام در گفت‌وگوی اختصاصی با قدس:

«الاحواری» بخشی از پروژه جنگ مذهبی در ایران است

ا معارف / نازلی مروت | در حالی عملیات‌های تروریستی در ایران پروژه در دو، سه سال اخیر به وقوع پیوسته‌است که جمهوری اسلامی خود از پایه‌های اصلی مبارزه با تروریسم در منطقه است. آنچه در مجلس، حرم امام خمینی(ره) و اخیراً در رژه نیروهای نظامی در اهواز رخ داد، انتقام کور گروه‌های تروریستی منطقه‌از ناکامی آن‌ها در رسیدن به اهداف خود است، اما هدف مهمی که آن‌ها در پوشش انتقام به دنبال آن هستند، ایجاد اختلاف قومیتی و دینی است. «جنگ مذهبی» عبارتی است که ماموستا دکتر عابد نقیبی، عضو مجمع علمای جهان اسلام، رئیس شورای فقهی علمای اهل سنت سقز و استاد حقوق دانشگاه از آن به عنوان پروژه در دست اقدام استکبار علیه امنیت ایران یاد می‌کند. این اندیشمند شاعفی مذهب خطه کردستان در گفت‌وگو با قدس به تشریح این موضوع پرداخته است.

♦ **اتفاق اهواز که داعش یا گروه الاحواری آن را بر عهده گرفت از چه پشت پرده‌هایی خبر می‌دهد؟**

ریشه رویدادهای خصمانه اخیر در پیشینه نظام و انقلاب است؛ پیش از این بارهاگفتم‌که کشورهای متخاصم و دشمن با نظام جمهوری اسلامی برنامه‌هایی برای استنگانندازی در مسیر رشد و تعالی نظام داشته و دارند. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، تصور غرب مبنی براینکه امام خمینی(ره) به عنوان یک روحانی بلند پایه شیعه همه امور را واگذار کرده و در گوشه‌ای خواهد نشست، منتفی شد و سیاست‌های آنان را در خاورمیانه با چالش روبه‌رو کرد. سیره حضرت امام به دشمنان انقلاب اسلامی و نظام فہماند که اسلام دینی است که برای همه امور زندگی مردم برنامه دارد، و حکومت دینی تبلور این برنامه‌های جامع اسلام است. استکبار جهانی زمانی که با پدیده «جمهوری اسلامی» روبه‌رو شد و تصمیم قاطع حضرت امام و مردم ایران را دید، با کمک گروه‌های تروریستی یا تجزیه طلب مانند کومله، منافقین، دموکرات و… شروع به حذف فیزیکی یاران امام و کشتار مردم کرد؛ از جمله افرادی چون شهیدان مطهری، رجایی و باهنر که از جایگاه سیاسی و فکری ولایی

آن‌ها در ایجاد اختلاف است. درحالی که این تفکر حزب جمهوری اسلامی نیز افراد شاخص سیاسی و اندیشمهای انقلاب و بازاری نظام بودند به همین دلیل امام درباره شهید بهشتی فرمود: بهشتی یک ملت بود برای ملت ما. این سخن بی دلیل نیست زیرا روایت داریم که فوت یک عالم، فوت یک عالم است. جنگ تحمیلی، کودتای نوزده، فعالیت‌های تروریستی باند مهدی هاشمی و… برنامه‌هایی بود که دشمن برای زمین زدن نظام انجام دادند و موفق نشدند. مرحله بعدی تقویت مخالفین نظام در بیرون مرزها بود، منافقین و دموکرات‌ها را تقویت کردند و مسئله تجزیه خاک ایران را پیش کشیده و از تجزیه طلبها حمایت کردند. حمایت اکثر کشورها از صدام و جنگ تحمیلی یکی از مهم‌ترین کارهایی بود که برای نیل به اهداف خود انجام دادند. زمانی که در جنگ مسلحانه شکست خوردند و به نتیجه نرسیدند از راه تهاجم فرهنگی وارد شدند، ولی با درایت رهبرمعظم انقلاب، روند آن کند شد، بعد از شکست استکبار از مراحل یاد شده، سرآغ ایجاد جنگ مذهبی رفتند. آنچه در اهواز رخ داد، بخشی از پروژه جدید دشمن ملت ایران در ایجاد جنگ مذهبی است. رهبران گروه تجزیه طلب الاحواری ساکن کشورهای اروپایی هستند. این گروه که بر پایه قوم‌گرایی عربی فعالیت می‌کند ازسوی سازمان‌های جاسوسی کشورهای غربی برای تفرقه در ایران و منطقه حمایت می‌شود. آن‌ها مدعی هستند پس از فروپاشی امپراتوری عثمانی و استقلال کشور عراق، فارس‌ها اهواز را تصرف کرده‌اند!

شخصی به نام خالد عبدیان از سر کرده‌های این گروهک تروریستی رئیس گروه دوستی الاحواری و انگلیس است که در ادعایی می‌گوید که دولت ایران اقدام به جناسازی عرب‌های خوزستان از خاک و آشیانه‌شان می‌کند. او بااین سخنان مسائل قومیتی را پررنگ می‌کند تا بتواند از احساسات مردم عرب دراستای اهداف خود استفاده کند. گروه‌های سه گانه خلق عرب برای رسیدن به اهداف خود دوره‌های تروریستی را در سازمان‌های جاسوسی خاصی آموزش دید‌اند تا بتوانند خوزستان را از ایران جدا کنند. تحرکات آن‌ها هم در همین راستاست. قومیت‌گرایی و زبان‌گرایی، سلاح

برخوردار بودند. شهید دکتر بهشتی و ۷۲ شهید حزب جمهوری اسلامی نیز افراد شاخص سیاسی و اندیشمهای انقلاب و بازاری نظام بودند به همین دلیل امام درباره شهید بهشتی فرمود: بهشتی یک ملت بود برای ملت ما. این سخن بی دلیل نیست زیرا روایت داریم که فوت یک عالم، فوت یک عالم است. جنگ تحمیلی، کودتای نوزده، فعالیت‌های تروریستی باند مهدی هاشمی و… برنامه‌هایی بود که دشمن برای زمین زدن نظام انجام دادند و موفق نشدند. مرحله بعدی تقویت مخالفین نظام در بیرون مرزها بود، منافقین و دموکرات‌ها را تقویت کردند و مسئله تجزیه خاک ایران را پیش کشیده و از تجزیه طلبها حمایت کردند. حمایت اکثر کشورها از صدام و جنگ تحمیلی یکی از مهم‌ترین کارهایی بود که برای نیل به اهداف خود انجام دادند. زمانی که در جنگ مسلحانه شکست خوردند و به نتیجه نرسیدند از راه تهاجم فرهنگی وارد شدند، ولی با درایت رهبرمعظم انقلاب، روند آن کند شد، بعد از شکست استکبار از مراحل یاد شده، سرآغ ایجاد جنگ مذهبی رفتند. آنچه در اهواز رخ داد، بخشی از پروژه جدید دشمن ملت ایران در ایجاد جنگ مذهبی است. رهبران گروه تجزیه طلب الاحواری ساکن کشورهای اروپایی هستند. این گروه که بر پایه قوم‌گرایی عربی فعالیت می‌کند ازسوی سازمان‌های جاسوسی کشورهای غربی برای تفرقه در ایران و منطقه حمایت می‌شود. آن‌ها مدعی هستند پس از فروپاشی امپراتوری عثمانی و استقلال کشور عراق، فارس‌ها اهواز را تصرف کرده‌اند!

شخصی به نام خالد عبدیان از سر کرده‌های این گروهک تروریستی رئیس گروه دوستی الاحواری و انگلیس است که در ادعایی می‌گوید که دولت ایران اقدام به جناسازی عرب‌های خوزستان از خاک و آشیانه‌شان می‌کند. او بااین سخنان مسائل قومیتی را پررنگ می‌کند تا بتواند از احساسات مردم عرب دراستای اهداف خود استفاده کند. گروه‌های سه گانه خلق عرب برای رسیدن به اهداف خود دوره‌های تروریستی را در سازمان‌های جاسوسی خاصی آموزش دید‌اند تا بتوانند خوزستان را از ایران جدا کنند. تحرکات آن‌ها هم در همین راستاست. قومیت‌گرایی و زبان‌گرایی، سلاح

برای توسعه کشور استفاده کرد. همه ما روی درختی هستیم که ایران است و همه با هر رنگ و نژادی روی این درخت تنومند لانه کرده‌ایم؛ اگر توفانی بیاید و آسیبی به درخت وارد شود، همه ما آسیب می‌بینیم و دیگر قومیت‌گرایی و اختلاف مذهبی جراتساز نخواهد بود، بلکه آسیب را بیشتر می‌کند. وظیفه ما این است که از این سرزمین صیانت کنیم و اجازه ندیم تجزیه طلبان و فرقه گراها به اتحاد ما آسیب بزنند زیرا این تفکر دشمن مردم ایران است.

هرکسی که به اختلافات مذهبی و قومیتی دامن بزند در میدان دشمن بازی می‌کند و وطن را به خطر می‌اندازد. در متون اسلامی آمده است: «حب الوطن من الایمان». پیامبر(ص) به قدری نسبت به وطن خود تعصب داشتند که زمان هجرت به مدینه رو به مکه کرده و فرمودند: به عزت و جلال خدا قسم اگر به خاطر خدا نبود، هرگز مکه را ترک نمی‌کردم.

انسان باید در حفظ و پاسداری از وطن از هیچ کوششی دریغ نکند چون حفظ وطن یک نیاز فطری و تاریخی، سفارش دینی و روش توصیه شده توسط دانشمندان، شعرا و نویسندگان ادبیات کهن است.

با علما

این مرجع تقلید ابراز داشت: باید نسبت به وضع موجود انتقاد منطقی داشته باشیم، قیمت‌ها ساعتی و لحظه‌ای شده است، گروه‌هایی به دنبال سوء استفاده از این شرایط هستند؛ اما افسار آسیب‌پذیر و آن‌هایی که حقوق ثابتی دارند همچون کارمندان، کارگران و بازنشستگان گرفتار مشکلات شدید هستند، طلاب نیز در ردیف آخر این فهرست هستند و اوضاع معیشتی شان به هیچ وجه خوب نیست. آیت‌الله نوری‌همدانی نیز با اشاره به وضعیت معیشتی مردم گفت: مردم باید چه قدر صبر کنند تا مشکلات معیشتی‌شان حل شود، مضمیه مردم یک مصیبتی در جامعه است که سختی هستند، این موضوعی بوده که به ارز

حبر

اجرای ۱۰۰۰ عنوان برنامه بزرگداشت مقام امام سجادؑ در کشور

ادامه خواهد داشت، عنوان کرد: هشتمین کنگره بین‌المللی امام سجاد(ع) ۲۳مهرم با حضور اندیشمندان ادیان و مذاهب اسلامی داخلی و خارجی به میزبانی استان هرمزگان در بندرعباس برگزار می‌شود.

وی برگزاری کلاس‌های آموزشی روحانی صیغه سجادیه، کارگاه سبک زندگی در آموزه‌های امام سجاد(ع) در گیلان، گردهمایی و نشست مدیران و فعالان فرهنگی

برش

استکبار جهانی زمانی که با پدیده «جمهوری اسلامی» روبه رو شد و تصمیم قاطع حضرت امام خمینی(ره) و مردم ایران را دید، با کمک گروه‌های تروریستی یا تجزیه طلب مانند کومله، منافقین، دموکرات و… شروع به حذف فیزیکی یاران امام و کشتار مردم کرد.

♦ **شما به حب وطن و تنوع فرهنگی اشاره کردید و از ضرورت وحدت فرهنگی و مذهبی گفتید. برای تحقق وحدت مذهبی و فرهنگی در کف جامعه چه وظیفه‌ای برای نخبگان و علمای دینی متصور هستید؟**

نخبگان جهان اسلام‌اعم از قشر دانشگاهی و علمای دینی شرایط کشور را رصد می‌کنند و می‌توانند مردم را به وحدت دعوت کنند. وفاق منزلی، معرفی و سیاسی باید توسط نخبگان جامعه مورد توجه قرار گیرد تا در کنش ارتباطی افراد جامعه

بتوانند نقش آفرینی کنند. در این صورت می‌توان از نخبگان دینی و دانشگاهی انتظار داشت که وحدت را سطح اندیشمندان و علما به کف جامعه و بین مردم بیاورند. برای تحقق این خواسته باید بینیم است؟ واقعیت این است که احساس وحدت بین علمای دو قشر مذهبی بالاتر از سطح متوسط است. به نظر من قشر دانشگاهی نقش کمتری در ایجاد وحدت و تقرب بین نخبگان دینی در چه سطوحی است؟ واقعیت این است که احساس وحدت بین

و سکه مربوط نیست بلکه به توجه مسئولان برمی‌گردد، مردم چه قدر باید صبر کنند تا مشکلات معیشتی‌شان حل شود، مضمیه مردم یک مصیبتی در جامعه است که باید مسئولان و مرجعیت به آن توجه داشته باشند، اگر بی‌کفایتی هست باید آن را مورد دهمیم و با آن برخورد کنیم.

باید مسئولان و مرجعیت به آن توجه داشته باشند، اگر بی‌کفایتی هست باید آن را مورد توجه قرار دهند. مردم چه قدر باید صبر کنند تا مشکلات معیشتی‌شان حل شود، مضمیه مردم یک مصیبتی در جامعه است که سختی هستند، این موضوعی بوده که به ارز

فکر

معارف

پنجشنبه ۵ مهر ۱۳۹۷

۱۷ **مهر** ۱۴۴۰ **۲۷** **سپتامبر** ۲۰۱۸ **۲۰** **سال سی و یکم** | **شماره ۸۷۹۱** |

یادداشت روز

حجت‌الاسلام دکتر محمدرضا جواهری

عضویت علمی دانشگاه فردوسی مشهد

آداب گردشگری در گفتار امام صادقؑ

در قرآن و حدیث و جهانگردی سفارش شده است، بنابراین جهانگردی در معارف اهل بیت(ع) یک حرکت و امر مثبت، با ارزش و سسودمند است، زیرا جهانگردی و گردشگری می‌تواند آثار سرنوشت‌ساز بزرگی در بینش و رفتار انسان داشته باشد، البته جهانگردی الهی آداب و لوازمی دارد که در فرهنگ اسلامی بیان شده است.

دعاهای سفر سفر اصلی الهام‌بخش آداب سفر است. در احادیث اهل‌بیت(ع) نایش‌های ویژه برای جهانگردان در سفرهای جهانگردی آموزش داده شده است. امام جعفر صادق(ع) در آموزش متن نیایش ویژه مسافر فرموده‌اند: «من قرأ آیه الكرسی فی السفر فی كل لیل سلم و سلم ما معه، و یقول: اللهم اجعل مسیری عبراً و صمیتی تفرکاً و کلامی ذکراً» هر کس هر شب در سفر آیه الكرسی را بخواند، خود او و هرچه با اوست سالم می‌ماند و بگوید: پروردگارا رفتن راهم را مایه پندآموزی، عبرت و خاموشی و سکوتم را اندیشیدن و تفکر و گفتارم را ذکر قرار بده.»

این نیایش برای سلامتی و امنیت در سفر صادر شده و نیایش ویژه سفر و جهانگردی است. در آن درس‌های آموزنده بزرگی وجود دارد. سواروار است نکته‌های این نیایش‌نامه سفری تبیین شود چون با اجرای دقیق آن سفرهای بیرون اهراول بیت(ع) در وضع مطلوب الهی قرار خواهد گرفت. در این حدیث سه ارزش معنوی بزرگ گردشگری آموزش داده شده که می‌تواند محور برنامه‌ریزی‌های سفر و گردشگری قرار گیرد و جهت و کیفیت گردشگری از درون این دعای سفر تعیین و تبیین شود.

♦ سفر برای عبرت آموزی

امام صادق(ع) در آغاز این دعای ویژه به گردشگران و جهانگردان سفارش کرده‌اند که از خواندن توفیق عبرت‌آموزی در طول سفر را بخواهند، بنابراین شایسته است گردشگر و مسافر در دعای روزانه‌اش بگوید: «اللهم اجعل مسیری عبّراً بار خدایا راه رفتن و طی مسافت و حرکت من را مایه پند گرفتن من قرار بده. در این نیایش بر نگرستن در احوال، رویدادها، تاریخ شهرها و سرزمین‌های سفر و تحلیل مشاهدات خویش در زمان جهانگردی تأکید شده است. نباید سفر و جهانگردی بی‌محتوا، بی‌فایده و بی‌ارزش باشد.

♦ گردشگری با ذکر و یاد خدا

امام صادق(ع) در این نیایش به جهانگرد آموزش می‌دهند، در دعای روزانه‌اش از خدا چنین بخواهد: «و کلامی ذکراً! پروردگارا کلام و سخن مرا ذکر قرار بده، بنابراین مسافر با ذکر خدا آرامش، آسایش و نشاط در عبادت پیدا می‌کند.

اگر در زمان سفر کلام مسافر ذکر خدا باشد، سفر او الهی و دارای اجر و پاداش می‌شود و با فرامی‌داری شیطان مضمون می‌ماند. جهانگرد در هنگام ذکر خدا گفتن و با سبحان الله و الحمدلله و لا اله الا الله و الله اکبر تلاش می‌کند از خدای متعال اطاعت کند و کلام و رفتارش از گناهان و پلشتی‌ها پاک گردد.

♦ سکوت با تفکر

سکوت، الهام‌بخش سلامت اخلاقی است. سکوت گردشگر در سفر موجب پاکی او از بسیاری از گناهان کلامی خواهد شد. بی‌تردید جهانگرد اگر در لحظات و زمان سکوت به تفکر روی آورد با تفکر در راه تکامل و سعادت گام بر می‌دارد. اگر توقف یا حرکت گردشگر همراه «سکوت توأم با تفکر» باشد آثار مثبت ظاهری و باطنی خواهد داشت. جهانگرد در این نیایش چنین دعا می‌کند: «و صمیتی تفکراً! بار خدایا سکوتم را تفکر قرار بده!» سکوت با تفکر، در کلام جهانگرد اثر سازنده دارد چون این تفکر در حال سکوت سبب بهبود کلام جهانگرد است و در ساختار و ماهیت گردشگری و شخصیت جهانگرد اثر مثبت می‌گذارد.

خبر

افزایش گرایش به اسلام در نروژ

ایکتا: روزنامه نروژی اوردنس گنگه، گزارش داده که در سال‌های اخیر نزدیک به ۳۰۰۰ نروژی به دین اسلام گرویده‌اند.

نتایج تحقیقی در گروه مطالعات فرهنگی و زبان‌های شرقی دانشگاه «السو» نشان می‌دهد که در سال‌های اخیر حداقل ۳۰۰۰ نفر به تعداد تازه مسلمانان نروژ افزوده شده است.

به گزارش این روزنامه نروژی در دهه ۱۹۹۰ شمار گروندگان به اسلام در نروژ ۵۰۰ نفر بوده است. در گذشته بیشتر کسانی که اسلام می‌آوردند، زنانی بودند که می‌خواستند با یک مرد مسلمان ازدواج کنند، اما اکنون شرایط تغییر کرده و اغلب، زنان پس از مطالعه و تحقیق درباره اسلام، به این دین گرایش پیدا می‌کنند.

مشخصات نماینده با قائم مقام قانونی محکوم له‌ المحکوم علیه: طیبه مظاهری فرزند صدراالدین نشانی؛ صالح آباد ابتدای بلوار بهشتی جنب شریعتی سرای ولیعصر (عج) دفتر وکالت مظاهری نوع رابطه: وکیل محکوم له‌محکوم لهم؛ بانک مهر اقتصاد

محبوب درخواست اجرائی حکم مربوطه به شماره و شماره دادنامه مربوطه ۹۷۰۹۹۷۸۱۶۳۱۰۰۵۰۱ محکوم علیه محکوم است به محکوم به پرداخت مبلغ ۱۶۳۸۰۰۰۰۰۰ ریال بابت اصل خواسته و مبلغ ۶۰۵۰۰۰۰۰ ریال بابت هزینه دادرسی و حق الوکاله وکیل و خسارت تاخیر و تادیه از تاریخ ۹۵/۱۱/۱۹ لغایت تاریخ اجرای حکم در حق محکوم له در ضمن نیم عشر دولتی از محکوم علیه اخذ گردد.

۱-خسرف ده روز مفاد آنرا بموقع اجرا گذارد (ماده ۳۴ قانون اجرای احکام مدنی).
۲-ترتیبی برای پرداخت محکوم به بنده ۳-مالی معرفی کند که اجرا حکم و استیفا محکوم به از آن بر میزان وجوه نقدی که به هر عنوان نزد بانکها و موسسات مالی و اعتباری ایرانی یا خارجی خود را شامل تعداد یا مقدار و قیمت همه اموال منقول و غیر منقول، به طور مشروح مشتمل بر میزان وجوه نقدی که به هر عنوان نزد بانکها و موسسات مالی و اعتباری ایرانی یا خارجی داره به همراه مشخصات دقیق حسابهای مذکور و کلیه اموالی که او به هر نحو نزد اشخاص ثالث دارد و کلیه مطالبات او از اشخاص ثالث و نیز فهرست نقل و انتقالات و هر نوع تغییر دیگر در اموال مذکور از زمان یک سال قبل از طرح دعوی اعسار به ضمیمه دادخواست اعسار به مقام قضائی ارائه نماید والا به درخواست محکوم له بازداشت می شود (مواد ۳ و ۴ قانون نحوه اجرای محکومیت مالی (۱۳۹۴).
۴-خودداری محکوم علیه از اعلام کامل صورت اموال به منظور فرار از اجرای حکم، حبس تعزیری درجه هفت را در پی دارد. (ماده ۳۴ قانون اجرای احکام مدنی و ماده ۳۰ ق.ا. و ماده ۱۶ قانون نحوه اجرای محکومیت مالی (۱۳۹۴)
۵-انتقال مال به دیگری سه هر نحو یا انگیزه فرار از ادای دین به نحوی که باقیمانده اموال برای پرداخت دیون کافی نباشد موجب مجازات تعزیری درجه شش یا جزای نقدی معادل نصف محکوم به یا هر دو مجازات می شود. (ماده ۲۱ قانون نحوه اجرای محکومیت مالی (۱۳۹۴)
۶-چنانچه صورت اموال پس از مهلت سی روز ارائه شود آزادی محکوم علیه از زندان منوط به موافقت محکوم له یا تودیع وثیقه یا معرفی کفیل توسط محکوم علیه خواهد بود. (تبصره ۱ ماده ۳ قانون نحوه اجرای محکومیت مالی (۱۳۹۴)۹۷۱۰۱۷۵۰

قاضی حوزه ۱۲۱ شورای حل اختلاف همدان

اجرائیه

مشخصات محکوم له | محکوم لهم؛ بانک مهر اقتصاد نشانی: همدان خ شریعتی نرسیده به چهار راه شریعتی

مشخصات محکوم علیه | محکوم عليهم:عناصر فرشیچان فرزند احد نشانی: میچول امکان

محکوم به: محکومیت درخواست اجرائی حکم مربوطه به شماره و شماره دادنامه مربوطه ۹۷۰۹۹۷۸۱۶۳۱۰۰۵۰۰ محکوم علیه محکوم است به محکوم به پرداخت مبلغ ۶۶۶۰۰۰۰۰۰ ریال بابت اصل خواسته و مبلغ ۲۰۵۰۰۰۰۰ ریال بابت هزینه دادرسی و حق الوکاله وکیل. نماینده حقوقی و خسارت تاخیرو تادیه از تاریخ ۹۵/۹/۲۹ لغایت تاریخ اجرای حکم در حق محکوم له .. در ضمن نیم عشر دولتی از محکوم علیه اخذ گردد. محکوم علیه مکلف است از تاریخ ابلاغ اجرائیه :
۱-خسرف ده روز مفاد آنرا بموقع اجرا گذارد (ماده ۳۴ قانون اجرای احکام مدنی).
۲-ترتیبی برای پرداخت محکوم به بنده.
۳-مالی معرفی کند که اجرا حکم و استیفا محکوم به از آن مسر باشد. چنانچه خود را قادر به اجرای مفاد اجرائیه نماند باید طرف سی روز کلیه اموال خود را شامل تعداد یا مقدار و قیمت همه اموال منقول و غیر منقول، به طور مشروح مشتمل بر میزان وجوه نقدی که به هر عنوان نزد بانکها و موسسات مالی و اعتباری ایرانی یا خارجی دارد به همراه مشخصات دقیق حسابهای مذکور و کلیه اموالی که او به هر نحو نزد اشخاص ثالث دارد و کلیه مطالبات او از اشخاص ثالث و نیز فهرست نقل و انتقالات و هر نوع تغییر دیگر در اموال مذکور از زمان یک سال قبل از طرح دعوی اعسار به ضمیمه دادخواست اعسار به مقام قضائی ارائه نماید والا به درخواست محکوم له بازداشت می شود (مواد ۳ و ۴ قانون نحوه اجرای محکومیت مالی (۱۳۹۴).
۴-خودداری محکوم علیه از اعلام کامل صورت اموال به منظور فرار از اجرای حکم، حبس تعزیری درجه هفت را در پی دارد. (ماده ۳۴ قانون نحوه اجرای احکام مدنی و ماده ۳۰ ق.ا. و ماده ۱۶ قانون نحوه اجرای محکومیت مالی (۱۳۹۴)
۵-انتقال مال به دیگری سه هر نحو یا انگیزه فرار از ادای دین به نحوی که باقیمانده اموال برای پرداخت دیون کافی نباشد موجب مجازات تعزیری درجه شش یا جزای نقدی معادل نصف محکوم به یا هر دو مجازات می شود. (ماده ۲۱ قانون نحوه اجرای محکومیت مالی (۱۳۹۴)
۶-چنانچه صورت اموال پس از مهلت سی روز ارائه شود آزادی محکوم علیه از زندان منوط به موافقت محکوم له یا تودیع وثیقه یا معرفی کفیل توسط محکوم علیه خواهد بود. (تبصره ۱ ماده ۳ قانون نحوه اجرای محکومیت مالی (۱۳۹۴)۹۷۱۰۱۷۴۰

قاضی ۱۲۱ شورای حل اختلاف همدان

اسداله لطفی مصلح

آگهی احضار متهم

حسب تسکات آقایان علی آلی فلی زاده و افشین اسیدی علیه آقای امیر رضا میرزایی فرزند محسن که فعلا مجهول امکان میباشد به اتهام ارتاح و جرح عمدی بدنی با شی نیز برنده در پرونده کلاسه ۹۶۱۱۴۸ شعبه ۱۰۳ دادگاه جزائی همدان تحت تعقیب است و برنده در جریان رسیدگی بوده و وقت رسیدگی برای روز ۹۷/۸/۲۶ ساعت ۱۱/۳۰ صبح تعیین گردیده است لذا به علت مجهول امکان بودن متهم مستندا به ماده ۱۸۰ قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مراتب یک نوبت در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار درج آگهی میگردد تا متهم در وقت مقرر فوق جهت رسیدگی و دفاع از خود در این دادگاه حاضر شود. در غیر اینصورت دادگاه غیاب رسیدگی حکم مقتضی را صادر خواهد کرد.۹۷۱۰۱۷۲

رئیس شعبه ۱۰۳ دادگاه کیفری دو همدان - اسماعیل بیان

آگهی ابلاغ وقت رسیدگی

آگهی ابلاغ وقت رسیدگی و دادخواست و ضمیمه به آقای انوشیروا تکیبا افصحی زاده فرزند سیدحسن

خواهشمند است رسیدگی مندرج که به این شعبه از اجاع و به شماره پرونده کلاسه ۹۷۰۹۹۸۸۱۱۶۰۰۳۸۰ شعبه ۱۴ دادگاه عمومی حقوقی دادگستری شهرستان همدان

و وقت رسیدگی مورخ ۱۳۹۷/۹/۷ ساعت ۹:۰۰ تعیین که حسب دستور دادگاه طبق

موضوع ماده ۷۳ قانون آیین دادرسی مدنی به علت مجهول امکان بودن خوانده و در خواست خوانهان مراتب یک نوبت در یکی از جزاید کثیر انتشار آگهی می گردد تا خوانده ظرف یک ماه پس از تاریخ انتشار آگهی به دفتر دادگاه مراجعه و ضمن اعلام نشانی کامل خود، نسخه نانی دادخواست و ضمامت را دریافت و در وقت مقرر فوق جهت رسیدگی در دادگاه حاضر گردد. ۹۷۱۰۱۷۳

مدیر دفتر دادگاه حقوقی شعبه چهاردهم دادگاه عمومی (حقوقی) دادگستری شهرستان همدان - مرتضایی

آگهی

مشخصات محکوم له | محکوم لهم؛ بانک مهر اقتصاد

مشخصات محکوم علیه| محکوم عليهم؛ محمد حسین انصاری نشانی : میچول امکان

مشخصات نماینده با قائم مقام قانونی محکوم له‌ المحکوم علیه: طیبه مظاهری فرزند صدراالدین نشانی؛ صالح آباد ابتدای بلوار بهشتی جنب شریعتی سرای ولیعصر (عج) دفتر وکالت مظاهری نوع رابطه: وکیل محکوم له‌محکوم لهم؛ بانک مهر اقتصاد

یادداشت

به بهانه قطعه «به‌نگام ترور»

پدیده «موسیقی انقلاب اسلامی»

انقلابی بتواند به گوش برسد! موسیقی تجدیری هر چقدر از زمان‌ها و موضوعات جدی زندگی بشر مانند یاد مرگ فراری است و موسیقی عصیانی از هر حادثه‌ای به دنبال تخریب باروها، ارزش‌ها و امیدهای بشر است، موسیقی انقلابی اتفاقا تلاش می‌کند تا در لحظات حساس مخاطب را به فکر فرو برد و پرده‌های غفلت و حجاب‌های چهل را از پیش رو بردارد و در عین نفسی وضع موجود مخاطب، او را به ظریف‌ت‌های موجود و افق‌های پیش‌رو رهنمون شود.

زمانی، پدیده موسیقی انقلابی است که چند نکته جدی دارد:

نخست؛ او نسبت به دایره وسیعی از موضوعات مردم و انقلاب اسلامی کار موسیقایی انجام داده است. این دایره شامل شخصیت‌ها، وقایع و نیازهای روز مردم است. از فتنه ۸۸ گرفته - با قطعه قلاده‌های طلا- تا پدیده اردوهای جهادی و فردو-نیروگاه هسته‌ای- و شهدای هسته‌ای، تا ۹ دی و جریان مذاق‌فح حرم و... بخشی از این دایره وسیع هستند. تحلیل اشعار و زاویه‌نگاه‌های زمانی در هر کدام از ترانه‌های خود جای بررسی مستقل جامعه‌شناختی و زیبایی‌شناختی دارند. بسیاری از این موضوعات تا به حال در طول تاریخ موسیقی ایران کار نشده‌اند و برای اولین بار زمانی در آن‌ها خط‌شکنی کرده است.

نکته دوم آن است که او در مضامین کار شده، فراتر از خط‌ها و باندبازی‌های سیاسی ایستاده است. ناختن بر روشنفکران و غرب‌زدگان و نقد جدی و صریح نیروهای به‌ظاهر انقلابی و مسئولان محافظه‌کار در اشعار و ملودی‌ها، موجب شده است تا نتوان به او وسیع هستند. تحلیل اشعار و زاویه‌نگاه‌های زمانی در هر کدام از ترانه‌های خود جای بررسی مستقل جامعه‌شناختی و زیبایی‌شناختی دارند. بسیاری از این موضوعات تا به حال در طول تاریخ موسیقی ایران کار نشده‌اند و برای اولین بار زمانی در آن‌ها خط‌شکنی کرده است.

نکته سوم ثبات و استمرار وی در حفظ ژانر موضوعی و مضمونی خود است. او در این سال‌های طولانی درگیر گیشه یا جذب مخاطب به هر بهانه‌ای نبوده است. خلاقیت در تولید ملودی‌های متناسب با شرایط زمانی و متناسب‌سازی آن با مضامین منتخب سبب شده است تا این استمرار با افت مخاطب روبه‌رو نشود و همچنان برند خود را در این حوزه نزد مخاطب نگه دارد.نکته چهارم این است که قدرت تولید اثر هنری واکنش سریع را داراست. در لحظه‌های حساسی که آحاد مردم با مسئله‌های درگیراند یا یک اتفاق مهم اذهان را به خود مشغول کرده است، زمانی بی‌پروا وارد میدان شده و با ساخت اثری موسیقایی موضعی انقلابی نسبت به آن‌ها اتخاذ کرده است. در سال ۹۲ که درباره آرمان استکبارستیزی مردم تردیدهای جدی مطرح شده بود، ترانه مرگ بر آمریکای زمانی، فضا را تغییر داد و رونقی تازه به این آرمان بخشید.

قطعه ترور که بعد از حمله تروریستی در اهواز منتشر شد، نیز در تثبیت گزاره «ایران بزرگ‌ترین قربانی ترور» بسیار مؤثر بود. کارهای واکنش سریع هنری، نشان‌دهنده زندگی و آمادگی نظری و فنی هنرمند هستند. اینکه یک واقعه را با چه چارچوبی باید تحلیل کرد، چگونه ملودی متناسب با واقعه و مضمون تحلیلی را باید انتخاب کرد و... همه و همه نشان‌دهنده انس هنرمند با مفاهیم انقلاب اسلامی و شناخت وضع موجود اجتماعی و تسلط بر ابزار موسیقی است.نکته پنجم، رسانه‌ها و نهادهای علمی کشور در تئوریزه کردن و گفت‌وگو درباره این پدیده موسیقی انقلابی دچار کم‌کاری جدی هستند. البته این مسئله درباره بسیاری از آثار و قالب‌های هنری صادق است. هنگامی آثار هنری انقلابی در قالب‌های گوناگون تثبیت شده و بسط می‌یابند که مورد نقد و بررسی علمی و رسانه‌ای قرار گیرند. این حجم فعالیت متنوع حامد زودی در عرصه موسیقی توجه جدی‌تر محافل علمی و رسانه‌ای انقلاب اسلامی را طلب می‌کند.

خبر

پایان تدوین رباعیات بیدل توسط کاظمی

ادب و هنر:- محمدکاظم کاظمی در صفحه اینستاگرام خود از پایان تدوین گزیده رباعیات بیدل خبر داد. به گزارش ادب و هنر، این شاعر و پژوهشگر ادبی که سال‌هاست در حوزه بیدل‌شناسی فعالیت می‌کند، با انتشار تصویر یک صفحه از رباعیات بیدل، نوشت:

«با رب به کلید انفعال آهی / واکن ز در قبول عجزم راهی مپسند ز خرمن کرم نومیدم/ گر قابل خوشه‌ای نباشم، کاهی این زبان حال من است در پایان بازخوانی و گزینش از قریب به ۴۰۰۰ رباعی بیدل و در آستانه تدوین کتاب.»

«ربایی» صفربیگی به چاپ دوم رسید

باشگاه خبرنگاران: جلیل صفربیگی، شاعر، در خصوص اثر جدیدش گفت: مجموعه شعر «ربایی» که مجموعه رباعی‌هایم در سال ۹۷ است، دو هفته پیش در انتشارات چشمه به چاپ دوم رسید.

وی افزود: دو مجموعه شعر آیینی در دست تألیف دارم که یکی از آن‌ها برای حضرت علی(ع) و دیگری درباره امام زراغ(ع) است. این کتاب‌ها را آماده کرده‌ام، اما هنوز با ناشری برای انتشار آن‌ها صحبت نکرده‌ام و هنوز عنوان کتاب‌ها مشخص نیست.

صفربیگی با اشاره به دیگر کتاب در دست تألیفش بیان کرد: یک مجموعه رباعی با موضوع «مادر» آماده کرده‌ام، اما هنوز عنوان و انتشارات این کتاب هم مشخص نیست.

«ترور ۹۷» حامد زمانی در گفت و گو با علی محمد مؤدب

هنر باید به اصلاح اجتماعی بپردازد

ادب و هنر/ خدیجه زمانیان **ا** به مناسبت

حمله تروریستی در جریان رژه نیروهای مسلح در اهواز و شهادت تعدادی از هموطنانم در این واقعه، قطعه موسیقی «ترور ۹۷» با خوانندگی حامد زمانی منتشر شد. این قطعه موسیقی با ترانه‌ای از علی محمد مؤدب و تنظیم حامد بردران توسط بنیاد هایلیان تهیه شده است. به گفته علی محمد مؤدب این کلیپ از قبل تولید شده بود،اما در زمان حادثه تروریستی که در اهواز رخ داد در فضای مجازی منتشر شد.

به انگیزه انتشار این قطعه موسیقی با علی محمد مؤدب ترانه سرای این کلیپ در خصوص چگونگی تولید ترانه این قطعه صحبت کردیم. مؤدب ابتدا از چگونگی ساخت این کلیپ و در ادامه از دغدغه‌هایش گفت. دغدغه‌هایی که به عنوان شاعر ذهن او را درگیر کرده و همیشه به دنبال ابزرای است تا آن‌ها را بیان کند.

علی محمد مؤدب متولد ۱۳۵۵ تربت جام، شاعر و نویسنده معاصر ایرانی است. «عاشقانه‌های پسر نوح»، «سفر بمباران»، «کپکشان چهره‌ها»، «هرده‌های حرفه‌ای»، «الف‌های غلط»، «همین قدر می‌فهمیدم از جنگ»، «روضه در تکیه پروتستان‌ها» و «دست‌خون» از جمله مجموعه‌های شعری اوست. آثار مؤدب غالباً در حوزه شعر سپید، نیمایی و کلاسیک دسته‌بندی می‌شوند. آثار او را کنون نامزد جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، نامزد بخش جوان نخستین جشنواره شعر فجر و برگزیده کتاب سال دفتر شعر جوان شده‌اند. مؤدب اکنون مدیرعامل مؤسسه شهرستان ادب است.

در ادامه گفت‌وگوی ما را با این شاعر می‌خوانید.

چه ششد که کلیپ «ترور ۹۷» تولید شد و انگیزه‌های ساخت چنین قطعه موسیقی چه بود؟

فرزاد بود ترانه‌ای برای شهدای ترور سروده شود که هم ساده و قابل ترجمه باشد تا در عین حال که اثر فارسی است براحتی هم به زبان انگلیسی ترجمه شود و هم مفهوم ترور را منتقل کند.ایران یکی از قربانیان جدی ترور است و اتفاقاً دشمنان ما را به تروریست بودن متهم می‌کنند، در حالی که ما قربانی ترور هستیم.وقتی این مسئله مطرح شد من کتاب‌هایی خواندم و کتابی را که حاوی فهرست شهدای ترور بود گرفتم و دیدم چقدر ما فراموشکاری و براحتی وحشتی که در نتیجه ترورهای مکرر برای همه به وجود آمده بود را فراموش کرده‌ام. هنر می‌تواند همه این‌ها را روایت کند تا تاریخ را به ما یادآوری کند. دغدغه ما در تولید این کلیپ همین یادآوری تاریخ فراموش شده بود. به هر حال ترورهایی که در ایران انجام شده، برای بعضی دولت‌ها و کشورها خوشایند بود و حتی حمایت هم می‌کردند تا

اینکه تفکر ترور وارد همان کشورها شد و به همان حامیان هم ضربه زد.

در ایران آدم‌های بی‌گناه زیادی قربانی ترور شدند، رئیس‌جمهور، نخست وزیر، رئیس قوه قضائیه و مردم عادی قربانی ترور شدند و متأسفانه جامعه ما همه را فراموش کرده است.
پس یادآوری ترورهای مکرر در ایران یکی از اهداف تولید این قطعه بوده است؟
بله! یکی از دغدغه‌های تولید این کلیپ یادآوری بخشی از تاریخ ایران و گفتن این حرف‌ها و دغدغه‌ها بود.بخشی از ترانه هم گویای این مطلب است که ترور برای عده‌ای خوشایند بود و از این جریان حمایت می‌کردند، اما وقتی همین تفکر وارد کشورهای دیگر شد به همان کشورها صدمه زد و به خود حامیان برگشت. این اثر چون ترجمه هم شده امیدوارم خوب توزیع شود و در آن طرف هم به هر حال این صدا شنیده شود.

آقای مؤدب به عنوان شاعر، دغدغه‌های شما در مواجهه با مسائل و مشکلات اجتماعی امروز جامعه چیست و یک هنرمند چه طور می‌تواند در مقابل مسائل اینچنینی واکنش نشان دهد؟

علاقة دارم وارد حوزه کارهای موسیقایی برای عدالتخواهی و اصلاح اجتماعی شوم. به نظر من در زمینه نقد اشرفایت نیسا به فعالیت‌های فرهنگی داریم. کم کاری هست، تبلی‌ها و بی عرضگی‌ها آسیب‌های جامعه ماست که باید هشدار داده شود. جریان جدی که آمر به معروف

آنچه می‌خوانید

قر ار بود ترانه‌ای بر ای شهدای ترور بسروده بشود که هم ساده و قابل ترجمه باشد تا در عین حال که اثر فارسی است براحتی هم به زبان انگلیسی ترجمه شود و هم مفهوم ترور را منتقل کند

من این است در این زمینه‌ها کار کنم. به طور کلی در شرایط فرهنگی امروز، هنر می‌تواند تأثیر خودش را در تغییر فضای جامعه داشته باشد؟

قطعاً می‌تواند. مصداق بارز آن در تجربه تمدنی غرب موسیقی **The Whall** است که سیستم آموزشی را نقد می‌کند و مسائل را به چالش می‌کشد که این موسیقی می‌تواند سرمنشأ اتفاقاتی شود.هنر در جامعه ما هم همین کارکرد را داشته است. در سال‌های دفاع مقدس هنر، مسردم را آگاه می‌کند و آن‌ها را وارد صحنه دفاع می‌کند، چه در شعر و ملاحی و نوحه و چه در آثار هنری‌ای که در آثار موسیقی و سینما کنش اجتماعی دارد و موجب حفظ زندگی و بقای جامعه می‌شود. ولی در دوره‌هایی هنر در مسایه می‌ایستد و تنبل می‌شود و به نشخوار گذشته خودش عادت می‌کند. اگر اکنون بهترین خوانندگان ما در موسیقی سنتی و مدرن می‌آیند و آثار گذشته را فقط بازخوانی کنند، در حقیقت توانشان را به هنر می‌دهند؛ چون آن اثر کلاسیک که در ادبیات گذشته ما تولید شده و به مقتضای آن زمان بوده است این موسیقی خدمتی نمی‌کند به سه فرهنگ و جامعه و آموزش و در حوزه‌های مختلف حتی گاهی آسیب‌رساند، در حالی که هنر موسیقی در ذات خودش می‌تواند کارکردهای خوبی داشته باشد،مکمل نظام آموزشی، فرهنگی، اقتصادی و رسانه‌ای ما باشد. اکنون چند موسیقی در حوزه‌های فرهنگ، آموزش و پرورش، فساد اقتصادی تولید شده است؟ در حالی که می‌توان ضفعا و اشتباهات در هر حوزه را با هنر هشدار داد؛ و یا ششور و امید ایجاد کرد. در این شرایط هنرمند، شاعر و متفکر مانند یک طبیب حتماً می‌تواند درمانگر باشد، اما متأسفانه هنر فقط در حوزه‌های خاص مثل دفاع مقدس وارد شده است. به نظر من با توجه به این وضعیت ما که در هجوم دشمنان داخلی و خارجی هستیم باید هویشاری و تحرک و دقت تاکتیکی بیشتتری از خودمان نشان دهیم،اما متأسفانه مراکز هنری ما که دست به تولید موسیقی می‌زنند،موسیقی خموده‌ورمده و ناآکار تولید می‌کنند.

حبیب‌الله صادقی به فرهنگستان هنر پیوست

باشگاه خبرنگاران: در پی تشکیل گروه هنرهای تجسمی فرهنگستان هنر، حبیب‌الله صادقی از نقاشان برجسته کشورمان به پیشنهاد مصطفی گودرزی، رئیس گروه هنرهای تجسمی و با حکم علیرضا اسماعیلی، سرپرست فرهنگستان هنر، به عضویت این گروه در آمد.حبیب‌الله صادقی دانش‌آموخته رشته نقاشی از دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران است و کارشناسی ارشد این رشته و دکترا پژوهش هنر از دانشگاه تربیت مدرس دارد و عضو هیئت علمی دانشکده هنرهای زیباست.مدیر کل هنرهای تجسمی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، عضویت در کمیته هنر شورای عالی انقلاب فرهنگی، عضویت در شورای مجسمه‌سازی وزارت ارشاد اسلامی، دبیر سه دوره دو سالانه نقاشی جهان اسلام و همچنین شرکت در نمایشگاه‌های مختلف داخلی و خارجی و دبیری و داوری نمایشگاه‌های هنرهای تجسمی و... از جمله سوابق اجرایی صادقی به شمار می‌رود.

هنرهای تجسمی

آشنایی با هنر عَلم‌سازی در گالری فرشته تهران

باشگاه خبرنگاران: نمایشگاه انفرادی «این یادگار خون سرو است» به یاد صفرعلی بهرام نیاکان با آثاری از امیر کبیرنژاد در گالری فرشته برگزار می‌شود.این نمایشگاه با آثاری از امیر کبیرنژاد در حوزه هنر عَلم‌سازی و فرم آشنای سرو در آن است. هنر علم‌سازی که پیشینه‌ای بسیار طولانی در ایران دارد در حقیقت ریشه در آیین یاستانی سوگ سیاوش داشته و نقش مایه‌های آن در نگاره‌های کهن ایرانی به وفور دیده می‌شود. این نمایشگاه تلاشی است برای بهتر دیده شدن این فرهای قدیمی با حفظ ساختاری که ریشه در بطن آیین سوگ سیاوش دارد؛از آنجا که استاد صفرعلی بهرام نیاکان فولادگر را می‌توان یگانه علم‌ساز دوران معاصر نام نهاد، این نمایشگاه تقدیم به یاد و خاطره ایشان خواهد شد.

هنرهای تجسمی

کشور باید به سمت شناسایی و حل مشکلات کشور برود و دنبال راه حل باشد. هنر و هنرمند می‌تواند در این زمینه‌ها وارد شود.

شما در کدام حوزه‌های اینچنینی به عنوان شاعر ورود کرده‌اید؟

من تا جایی که بتوانم در این حوزه‌ها به عنوان شاعر وارد می‌شوم؛ مثلاً میان نوحه‌های محرم بیتی می‌گذارم که آقای دکتر مطیعی می‌خواند، اما در عرصه موسیقی برای تولید نیازمند حمایت هستم.به هر حال بعد از تجربه طولانی مطالعه دانشگاهی و اجتماعی و نگاهی که به عنوان شاعر به جامع‌ام داشته‌ام و یادداشت کرده‌ام و جاهایی به عنوان شاعر گریه کرده‌ام یا خندیده‌ام، حرفه‌هایی دارم که باید در قالب‌های هنری پرمخاطب ارائه ششوند، اما متأسفانه مدیریت صنعت تولید فرهنگی ما به سمت دیگری است و موسیقی در محدوده سرگرمی صرف و جمله‌های تکراری مانده است. خلاصه ۱۰ سال موسیقی ما «بروادینگه دوست ندارم » است؛ یا برداشت‌های ضعیف و کارهای ضعیفی که با توجه به ادبیات کلاسیک ما بازتولید می‌شود که خیلی مناسبی تا زندگی امروز ندارد، حتی اگر عرفانی هم قرار است در نظام آموزشی ما جایی دارد و نه در دانشگاه‌ها. آنچه وجود دارد، فقط مطالعه گری است که باز همان کم معطوف به مصرف است. حتی نامزدی ریاست جمهوری هم در زمان انتخابات ماند فروشنده با مردم برخورد می‌کنند که من این را اززان تر می‌دهم یا فافن چیز را راحت‌تر در اختیار شما قرار می‌دهم، در حالی که مجموعه

ادبیات

مرتضی سرهنگی:

ادبیات جنگ در ایران یک قرن سابقه دارد

ایبنا: مرتضی سرهنگی در مراسم رونمایی از کتاب «اردوگاه اطفال» در کرمان گفت: ما ذخایری چون کتاب‌های دفاع مقدس داریم که می‌توان روی آن به عنوان دارایی ملی حساب کرد.

مدیر دفتر ادبیات و هنر مقاومت حوزه هنری با اشاره به اینکه یک روحانی ۱۰۰ سال پیش در جریان جنگ جهانی اول نظامنامه حرب را با توجه به نام امام علی(ع) به حروف ابجد در ۱۱۰ بند برای رئیسعلی دلواری نگاشته، عنوان

کرد: سال ۷۵ این نظامنامه را لایه‌لای یکی از کتاب‌ها

مشاهده و بعداً آن را منتشر کردم.وی در ادامه افزود: در بند ۲۲ و ۲۳ این نظام نامه اشاره شده که فرمانده باید گزارش جنگ را از روی حقیقت بنویسد! ۱۰۰ سال پیش گفته شده از جنگ باید گزارش نویسی کرد و باید از صحنه‌های نبرد عکاسی شود؛ مگر چند نویسنده و دوربین عکاسی آن زمان وجود داشته است؟ ما چنین پشتوانه‌ای برای ادبیات و هنر جنگ داریم.

مدیر دفتر ادبیات و هنر مقاومت حوزه هنری اظهار داشت: این کتاب‌ها ما را راهنمایی می‌کند که هم خود و هم دشمن را بشناسیم؛ در کتاب «هنر جنگ» که قبل از میلاد مسیح نوشته شده، می‌گوید اگر خود را و دشمن را خوب بشناسیم از هزار جنگ هم نخواهیم ترسید. وی ابراز کرد: امیدوارم که در هیچ کجای جهان جنگی نباشد و همه جا صلح و آرامش و خوبی برقرار باشد اما اگر یکبار این اتفاق افتاد ما ذخایری (چون کتاب‌های دفاع مقدس) داریم که می‌توان روی آن به عنوان دارایی ملی حساب و از آن استفاده کرد.

و ناهی از منکر در حوزه‌های مختلف باشد، نداریم؛ چون فکر می‌کنیم امر به معروف ونهی از منکر فقط در حساب صدق می‌کند، در حالی که امر

به معروف و نهی از منکر باید پیش از هر چیز در حوزه قدرت باشد. باید حتی خودمان را در زمینه رفتارها و حقوق به عنوان شهروندان عادی مرام عادی قربانی ترور شدند و متأسفانه جامعه ما همه را فراموش کرده است. ما به عنوان هنرمند باید به نقد کنیم. به ظاهر شاید ما مردم مدام، خودمان را طلبکار می‌دانیم؛ ولی خیلی جاها رفتارهای ماست که آسیب‌های جدی به کشور و زندگی اجتماعی ما می‌زند. ما به عنوان هنرمند باید به همه این مسائل واکنش نشان دهیم. واکنش‌هایی رو به جلو و هشدار دهنده؛ مثلاً در زمینه ارزش و مفهوم کار و مفهوم همت و تلاش. چون نسل جدید همه حواسش به مصرف و داشتن کالک است و اصلاً از تولید، لذت نمی‌برد. نظام آموزشی ما ارزش تولید را نمی‌داند. این مسائل متأسفانه نه بیکار است، همه حواس نسل جدید به مصرف است، حتی زمینه صفحه‌های گوشی و کامپیوترها را پر است از عکس‌های ماشین، یعنی ذهن جوان امروز ذهن مصرف‌گرای است. در حالی که نسل ما از کار کردن، عرق ریختن و تلاش کردن لذت می‌برد، من خودم سال‌ها کشاورزی کردم و لذت کشاورزی را درک کردم، اما نسل امروز معنا و ارزش تولید را نمی‌داند. این مسائل متأسفانه نه در نظام آموزشی ما جایی دارد و نه در دانشگاه‌ها.

علاقة دارم وارد حوزه کارهای موسیقایی برای عدالتخواهی و اصلاح اجتماعی شوم. به نظر من در زمینه نقد اشرفایت نیسا به فعالیت‌های فرهنگی داریم. کم کاری هست، تبلی‌ها و بی عرضگی‌ها آسیب‌های جامعه ماست که باید هشدار داده شود. جریان جدی که آمر به معروف

گفته می‌شود که داستان زمانی شکل می‌گیرد که یک مشکل به وجود بیاید. البته عده‌ای فرق بین خاطره و رمان را نمی‌دانند و به نویسنده می‌گویند که چرا فقط درباره مشکلات این حوزه می‌نویسید. پاسخ من هم به آنان این است که داستان همیشه با مشکل ایجاد می‌شود. اینکه

یک خاطره چگونه می‌تواند به داستان تبدیل شود، متفاوت است.ذقت کنید که هنوز هم رمان‌های جنگ جهانی اول و دوم در اروپا نوشته می‌شود و مخاطب خوبی هم دارد اما در ایران چنین چیزی نیست. ذقت کنید که در ادبیات جهان، جنگ بیشترین جذابیت را دارد.

یادی از **یدالله صدی**، کارگردان فقید سینمای کشورمان

«شوق پرواز» آقای کارگردان

اسیما و سینما زهره کهندل | خبر کوتاه بود و تکان دهنده، همچون دیگر خیرهای درگذشت، غروب سوم مهر، یدالله صدی کارگردان سینما و تلویزیون در سنن ۶۶ سالگی از دنیا رفت. همین چند وقت پیش بود که فرزند مرحوم ضیاءالدین دری در مراسم تشییع پدرش برای این کارگردان آرزوی سلامتی و طول عمر کرد. او که مانند آن کارگردان فقید از بیماری کبد رنج می‌برد، پس از بیوند کبد، احوالش رو به بهبودی بود و همچنان تحت مراقبت، اما به یک باره خبر درگذشت او را شنیدیم.

طبع آزمایی در چند ژانر

شروع فعالیت یدالله صدی در سینما با دستپاری نصرت‌الله کریمی آغاز کرد. او در فیلم‌های «دست شیطان» حسین زندیاف و «آدشاه» حبیب کاوش دستیار کارگردان بود و در سال ۱۳۴۳ اولین فیلمش را با نام «مردی که زیاد می‌دانست» ساخت. این فیلم که اولین فیلم طلم پس از انقلاب بود در زمان خود بسیار مورد توجه قرار گرفت. البته صدی در ادامه تنها به عنوان یک فیلمساز در ژانر کمدی به فعالیت نپرداخت و ژانرهای دیگری را هم تجربه کرد. یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های آثار بعدی او توجه به فرهنگ بومی آذری و استفاده از داستان‌های اصیل این سرزمین بود که حاصل آن در فیلم‌های بعدی او مانند «اتوپوس» (۱۳۴۴)، «اسوالان» (۱۳۴۸)، «دمرل» (۱۳۷۲) و «ساری» (۱۳۷۶) دید. مخاطبان دهه شصت فیلم «اتوپوس» و بازی مرحوم «هادی اسلامی» را بخوبی در خاطر دارند. این فیلم به عنوان یکی از پر فروش‌ترین فیلم‌های دهه شصت نیز شناخته می‌شود. طبع آزمایی او در سینما تنها به این حوزه محدود نشد و صدی در دوران کاری خود به حوزه سینمای رانوشناختی هم وارد شد. حاصل این طبع آزمایی فیلم ایستگاه (۱۳۴۶) بود که با اعتقاد عمده‌ای از کارشناسان بی تردید یکی از بهترین تریلرهای روانشناختی سینمای پس از انقلاب است. او در ادامه فعالیتش مجدداً به سینمای کمدی باز گشت و موفق به خلق آثاری چون آپازنمان شماره ۱۳ (۱۳۴۹)، دو نفر و نصفی (۱۳۷۰) و میچازه خنده (۱۳۷۵) شد. که از این میان فیلم «آپازنمان شماره ۱۳» جایزه سمیرغ بلورین بهترین فیلم و فیلمنامه را در سال ۶۹ از جشنواره فجر دریافت کرد و فیلم دو نفر و نصفی هم در زمان اکران با این اقبال مخاطب مواجه شد. صدی در در دهه ۸۰ نیز آثاری چون بانوی من (۱۳۸۱) و شهرآشوب (۱۳۸۴) را کارگردانی کرد.

«شوق پرواز» قسمتش بود

آخرین فیلمش در سینما هم با نام «پدر آن دیگری» در سال ۹۳ ساخته شد. او همچنین کارگردانی دو سریال «شوق پرواز» و «هفت سین» را بر عهده داشته استنت که سریال «شوق پرواز»

برش

کارگردانی بی‌حاشیه بود که همه توجهش را روی کارش متمرکز می‌کرد. از آن دسته کارگردان‌هایی بود که همه فکرش روی کارش متمرکز بود و تلاش می‌کرد که آثار خوبی از خودش‌ان چه در سینما و چه تلویزیون بیه جای بگذارد. که کارنامه پرپار هنری ایشان نشان می‌دهد، این اتفاق افتاده است

یکی از آثار ماندگار او در تاریخ تلویزیون است. سعید کریمی دستیار و داماد این کارگردان فقید می‌گوید: یدالله صدی همیشه با اعتقاد می‌گفت «شوق پرواز» قسمتش شده، چون قسمت شد همه کارکنرها و عوامل به خوبی در کنار هم قرار گرفتند. جالب است بدانید وقتی این کار به بدالله صدی پیشنهاد شد او به جهت تجربه کم در این حوزه با اکران آن را پذیرفت، چون همیشه دوست داشت کاری که قبول می‌کند با تمام پرداخت‌های مطلوب و استاندارد ساخته و پرداخته شود. به گفته او، وقتی فیلمنامه را بدالله صدی خواند آن قدر خوب نوشته شده بود که این کارگردان پیشکوست سینما و تلویزیون را دل‌باخته خودش کرد. به همین خاطر با تمام قوا پای این کار ایستاد. یکی از نقاط قوت سریال «شوق پرواز» این بود که اصلاً درباره نمایش قهرمان داستان که شهید بابایی باشد دنبال اغزهای کلیشه‌ای و مرسوم نبود. چون بیننده با این نگاه‌های مصنوعی که

از ابتدا انگار شهید آسمانی مادرزاد بوده، هیچ همزادپنداری پیدا نمی‌کند و اگر «شوق پرواز» به عنوان یک سریال پربیننده از نگاه مردمی در دهه ۸۰ انتخاب شد، چون عاری از این نوع پرداخت‌های کلیشه‌ای بود. کریمی خاطرنشان می‌کند: کاری درباره شهید برجودی هم به بدالله صدی پیشنهاد شد، اما خودش خواست یک فاصله‌ای میان «شوق پرواز» بگذند تا نوع پرداخت تکراری و کلیشه‌ای نشود. در ادامه هم کار شهید باکری به ایشان پیشنهاد شد که پس استقبالی کرد، چون هم در جریان خصوصیت‌های رفتاری، اخلاقی و سبک زندگی این شهید بود و هم قرابت زادگاهی با هم دارند. اما اجل مهلت نداد تا بدالله صدی بتواند تحفه دیگری هم برای ندیای تصویر داشته باشد و شهید باکری را هم به تصویر بکشد.

خوش اخلاق و منظم بود

کروش تهامی، بازیگر سریال «شوق پرواز» درباره تجربه همکاری‌اش با زنده یاد صدی به خبرنگار ما می‌گوید: کارگردان بسیار خوب، مهربان و باخلاق‌ی را از دست دادیم و طبق معمول که یک نفر می‌رود، همه درباره او صحبت می‌کنند در حالی که صدی که آقای صدی کار نمی‌کرد، کسی سراغی از ایشان نمی‌گرفت که چرا کمتر کاری می‌کند. او با بیان اینکه زنده یاد صدی، بسیار متین و خوش اخلاقی بود، خاطرنشان می‌کند: در کارهای سخت و طولانی مهم است کارگردان بتواند با عوامل، رفتاری داشته باشد که بسیاری او را دوست داشته باشند تا مدت زیادی در کنار هم کار کنند، آقای صدی چنین خصوصیتی داشت، در واقع خوش اخلاق بودن از خصلت‌های بارز

او با اشاره به همکاری پرخاطرم‌اش با زنده یاد صدی در سریال «شوق پرواز» می‌گوید: گروه بسیار حرفه‌ای بودند و تکلیف همه ما برای انجام کار روشن بود، ایشان روی کیفیت کار دقت نظر داشت، اما سختگیری نداشت بلکه با عوامل دربار‌ه بهتر شدن کار، بسیار صحبت می‌کرد.

قدر هنرمندان را نمی‌دانیم

به گفته تهامی، پروژه «شوق پرواز» با کارگردان و عواملی حرفه‌ای ساخته شد که هر کسی می‌دانست چکار باید بکند، این سبب شده بود تا کار برای عوامل، لذت بخش و آموزنده شود. او با اشاره به انتخاب درست و بجای بازیگران در این سریال خاطرنشان می‌کند: زنده یاد صدی شناخت خوبی از توان بازیگران داشت و بر مبنای توانایی و ظرفیت‌های بازیگران، دست آن‌ها را در بازی باز می‌گذاشت. من بازی در سریال «شوق پرواز» را بسیار دوست داشتم چون تجربه همکاری با یدالله صدی بسیار یادماندنی و خوب است. این بازیگر معتقد استت که قدر هنرمندانمان را نمی‌دانیم و وقتی از دستشان می‌دهیم، به یادشان می‌افتیم در حالی که در زمان حیاتشان، قدر آن‌ها را نمی‌شناسیم. متأسفانه یکی از کارگردان‌های خوب کشورمان را از دست دادیم.

مریم سعادت، بازیگر پیشکوست کشورمان که تجربه بازی در فیلم «پدر آن دیگری» را با زنده‌یاد صدی داشته است، به خبرنگار ما می‌گوید: من پیش از همکاری در این فیلم سینمایی، ایشان را می‌شناختم چون با دخترشان در تئاتر کار کرده بودم. با هم آشنا بودیم اما همکاری نداشتیم تا اینکه بازی در فیلم «پسر آن دیگری» را به من پیشنهاد کردند. وقتی با ایشان همکاری کردم، متوجه شخصیت متواضع ایشان شدم.

او ادامه می‌دهد: آقای صدی با اینکه جوان نبود اما روحیه جوان و پر جنب و جوشی داشت که در عوامل برای کار، ایجاد انگیزه می‌کرد. کارگردانی با روحیه بی‌تکلف، ساده و مطلوبی بود که با خوشی از همکاری با ایشان داشتم. مدتی که با ایشان و گروهشان همکاری می‌کردم برام بسیار لذت بخش بود و زمانی که متوجه شدم اقدام فوت کردند واقعا شوکه شدم چون انتظارش را نداشتیم. به گفته سعادت، متوجه روحیه‌ای انتقاد پذیر داشت که به نظرات دیگران با دقت گوش می‌داد و اگر ایده‌ای کارگشا از عوامل می‌شنید، آن را اجرا می‌کرد. آدم منضبطی بود، اما این نظم داشتن به معنای این نبود که فضای کاری خشک شود بلکه این نظم در عوامل کار، درونی شده بود و فضای صمیمی همراه با احترام در گروه ایجاد می‌کرد.

او یادآور می‌شود: هسر کسدام از کارگردان‌ها و پیشکسوتان عرصه هنر که دنیا را ترک می‌کنند جایشان خالی می‌شود و فقط او ه حسرت برای اهالی و دوستدارن سینما باقی می‌گذارد.

هنر نگار

سینما و سینما

پنجشنبه ۵ مهر ۱۳۹۷

۱۷ | ۱۴۴۰ | ۲۷ سپتامبر ۱۸ | ۲۰ سال سی و یکم | شماره ۸۷۹۱ |

یادواره

دلنوشته شهاب حسینی برای کارگردان «شوق پرواز»

خبرگزاری جوان: شهاب حسینی بازیگر سینما و تلویزیون که در سریال «شوق پرواز» با یدالله صدی همکاری داشت، دلنوشته‌ای را به یاد او منتشر کرد.

او که در سریال «شوق پرواز» با بازی در نقش شهید بابایی با یدالله صدی همکاری داشت با انتشار پستی برای او نوشت:

یساد باد آن روز گاری که در کنار یکدیگر شسوق پرواز را تجربه کردیم؛ و بالاخره شوق پرواز شما را به دل آسمان کشید.

آرزوی آرامش جاودان برای روح بلند پرواز شما و صبر برای عزیزان نستسته بر سوگ شما. آمین.

یکی از بهترین مدیرعامل‌های خانه سینما بود

سیما و سینما: پس از درگذشت یدالله صدی کارگردان نام آشنای سینما، رسول صدرعاملی در بست درگذشت خود با انتشار عکسی از وی، در مورد ایسن کارگردان تازه درگذشته نوشت:

رفیق و همراه و همکاری بسیار عزیز و گرامی بود و هست و یکی از همان چند نفر آغازکننده‌های دهه شصت که اگر نبود شاید امروز اصلاً سینمای ایرانمان نبود، فیلمساز خوب و تأثیرگذار و یکی از بهترین مدیرعامل‌های خانه سینما که در زمان مدیریتش بسیاری از همکارانمان خسته‌دار شدند، یدالله صدی عزیز. همچنین هنرمندانی مانند پرویز پرستویی، اتیلا پسیانی، شهره سلطانی، مجیدمظفری و … فوت ناگهانی این هنرمند را به خانواده سینما تسلیت گفتند.

«خارج از کادر» با یدالله صدی

تسنیم: بازیخش برنامه «خارج از کادر» در روایت زندگی زنده‌یاد یدالله صدی از زبان خودش، جمعه ششم مهر روی آنتن شبکه «آی‌فلم فارسی» می‌رود. کانال فارسی این شبکه، این هفته

بازیخش خارج از کادر با حضور زنده‌یاد یدالله صدی را در بزرگداشت این کارگردان و فیلمنامه‌نویس بزرگ کشورمان نمایش می‌دهد. «خارج از کادر» به‌تهیه‌کنندگی عاطفه خالدی، جمعه ششم شهریور ساعت ۲۲:۳۰ روی آنتن می‌رود. تکرار آن نیز در ساعت ۰۶:۳۰ روز شنبه خواهد بود.

خبر

حمله تروریستی اهواز در «۳۶۰ درجه»

تسنیم: هفتمین قسمت از فصل دوم برنامه تلویزیونی «۳۶۰ درجه» به ماجرای حمله تروریستی در مراسم رژه نیروهای مسلح در اهواز و شهادت مردم و سربازان بی‌گناه می‌پردازد.

به‌گزارش روابط عمومی شبکه مستند سینما، صدای تیراندازی‌های ناگهانی و پشت سر هم در مراسم رژه نیروهای مسلح در اهواز خیلی زود رسانه‌های ایران و جهان را بر کرد. تروریست‌ها جایگاه محل سخنرانی، جایگاه مردم عادی و یگان‌های رژه رونده را هدف قرار دادند که منجر به کشته و زخمی شدن تعدادی از سربازان شد. گروهک الاحوازبه اولین گروهی بود که مسئولیت اقدام تروریستی اهواز را بر عهده گرفت و بعد از آن اعاش هم به جمع مسئولان حمله اضافه شد.

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، با تیرنگ دشمنان، گروهک‌های زیادی علم تجزیه طلبی را در کشور بلند کردند. در این میان، گروهی از عوامل وهابی با نام جبهه خلق عرب با بمب گذاری، ترور و اقدامات تروریستی در منطقه خرمشهر به کشتار مردم اقدام کردند. گروه الاحوازبه با تمسک به قوم گرای عربی اعتقاد دارند که از سال ۱۹۲۵ میلادی، فارس‌ها منطقه الاحواز را اشغال کرده و اکنون باید فارس‌ها به اشغال اهواز پایان دهند. این قسمت از برنامه « ۳۶۰ درجه»، ضمن مروری بر اتفاقات تروریستی شهر اهواز به معرفی گروه الاحوازیه و تاریخچه آن می‌پردازد و نظر کارشناسان این حوزه را در مورد این اتفاق منکس می‌کند. «۳۶۰ درجه» مجموعه مستندهای اجتماعی، فرهنگی و سیاسی است که با توجه به اتفاقات و سؤازه‌های مهم هر هفته با تهیه‌کنندگی و کارگردانی محمدهادی نعمت‌اللهی، ساعت ۲۱:۴۰ جمعه‌ها از شبکه مستند سینما پخش می‌شود.

«رمز عبور» شبکه چهار برای «روایت حماسه»

تسنیم: «روایت حماسه» و «رمز عبور» عناوین دو ویژه برنامه جدید گروه سیاسی شبکه چهار برای هفته دفاع مقدس است.

گروه سیاسی شبکه چهار سینما برای دو روز پایانی دو مستند گزارشی «روایت حماسه» و «رمز عبور» را ویژه هفته دفاع مقدس تدارک دیده است. «روایت حماسه» به تهیه‌کنندگی و کارگردانی محمد جبارزاده پنجشنبه و جمعه ساعت ۱۵:۴۰ از شبکه چهار سینما پخش می‌شود. در این ویژه برنامه که در قالب مستند گزارشی تهیه و تولید شده است پیشرفت موشکی ایران از زمان جنگ تا کنون به تصویر کشیده می‌شود. گفت وگو با فرماندهان هوافضای سپاه،گفت و گو با سردار صفوی و سردار حاجی زاده از جمله بخش‌های این مستند است. همچنین پخش یک مصاحبه آرشیبوی با شهید تهرانی مقدم در خصوص پیشرفت موشکی ایران یکی دیگر از بخش‌های این برنامه است.

«رمز عبور» به تهیه‌کنندگی فرج الآل‌دین در دو قسمت پنجشنبه ساعت ۲۲ و جمعه ساعت ۲۲:۳۰ پخش می‌شوداین مستند نیز در قالب گزارشی با چهار فرمانده دفاع مقدس سردارافشار، سردار غلامی، سردار مهرپویا و سردار مولایی در خصوص مدیریت جهادی در زمان جنگ به گفت‌وگو می‌پردازد.

گزارش

نگاهی به فیلم‌های دفاع مقدسی آخر هفته تلویزیون

هجرت به سرزمین خورشید

مردم این روزگار سیطره تکنیک و سلطنت‌آزار سال‌هاست که با آن غریبه‌اند و بگنارید راستش را بگویم: سینما نیز چه دشوار قالب معرفتی چنین عارفانه واقع می‌شود؛ اما شده است. حاتمی‌کیا توانسته است که بر تکنیک پیچیده سینما غلبه کند، حجاب‌های تصنع و تکلف و صورت‌گرایی و تکنوتولیسیم را بدره، از سطح عبور کند و به عمق برسد و با سینما همان حرفی را بزند که «حزبالله» می‌گوید.

اگر این فیلم نبود

از واقعبت جنگ آگاه نمی‌شدیم

فیلم سینمایی «دیده‌بان» به کارگردانی ابراهیم حاتمی‌کیا، پنجشنبه ۵ مهر ماه ساعت ۲۰:۳۰ از شبکه چهار سینما روی آنتن می‌رود.

در خلاصه داستان فیلم آمده است: در جنگ ارتباط خط کمین با نیروهای خودی توسط دشمن قطع شده و احتمال سقوط منطقه بسیار زیاد است، مقابله و مقاومت نیروها در مقابل دشمن نیازمند حضور دیده‌بان جهت هدایت آتش سنگین است. عارفی برای پیوستن به خط کمین و دیده‌بانی باید از مسیری عبور کند که زیر آتش شدید دشمن عراقی قرار دارد.

این فیلم سینمایی نقش‌آفرینی کرده‌اند. دیده بان دومین اثر حاتمی‌کیا و در واقع اولین اثر سینمایی او بعد از فیلم تلویزیونی «هویت» است. با گذشته سه دهه از دفاع مقدس همچنان بسیاری از منتقدان این اثر را کامل‌ترین اثر برای معرفی چهره واقعی جنگ هشت ساله می‌دانند. به طور مثال حسین معززینیامنتقد سینما با اشاره به واقع‌گرایی این اثر حاتمی‌کیا در باره آن گفته است: از منظر نزدیک بودن به واقعبت جبهه‌های جنگ نیز می‌توان فیلم را بررسی کرد؛ مهم‌ترین وجه «دیده‌بان» همین واقع‌گرایی و سندیّت آن است؛ اگر این فیلم و فیلم‌هایی مثل «پرواز در شب» مرحوم ملاقلی‌پور ساخته

نمی‌شدند، شاید هیچگاه از واقعبت هشت سال دفاع مقدس آگاه نمی‌شدیم. قبل از ساخت این دو فیلم، از این نظر در سینمای جنگ دچار فقر بودیم. فرمول فیلم‌های جنگی مثل «عقابان»، «گن‌گاه» و… مشخص بود؛ چند گروهان از نیروهای ایرانی به خاک دشمن نفوذ می‌کردند و در ادامه اتفاقاتی برای آن‌ها رخ می‌داد. داستان اکثر این فیلم‌ها تخیلی بوده و در واقع از روی فیلم‌های جنگی دیگر کپی شده بودند. البته شاید سیاست‌گذاری سینمای آن دوره بر همین اساس بوده و قرار نبوده فیلم‌های تلخی مثل «دیده‌بان» را شاهد باشیم که در آن اتفاقات محیرالعقول رخ نمی‌دهد. اگر «دیده‌بان» و «پرواز در شب» ساخته نمی‌شد، سینمای ژانر دفاع مقدس پیش نمی‌رفت و از این جهت «دیده‌بان» مهم‌ترین فیلم سینمایی جنگ ایران است. «دیده‌بان» را از تمام فیلم‌های بعدی حاتمی‌کیا نیز مهم‌تر می‌نامم.

دو فیلم به یادماندنی رسول سینما

فیلم سینمایی «هیوا» به کارگردانی رسول ملاقلی‌پور، جمعه ۶ مهر ماه ساعت ۱۸:۳۰ از شبکه افق پخش خواهد شد. در این فیلم خواهید دید: هیوا اکبری ۱۵ سال پس از بیحوحه جنگ و مفقود شدن همسرش حمید تصمیم می‌گیرد تا از مناطق جنگی و خاتمی‌ای که با همسرش در آن زندگی کرده بازآید. کی

«هیوا» در سومین دوره جشن خانه سینما توانست تندیس بهترین صدارداری و بهترین جلوه‌های ویژه را به دست بیاورد همچنین در هفدهمین دوره جشنواره فیلم فجر و در بخش مستند سینمای ایران، سمیرغ بلورین بهترین فیلم و بهترین کارگردانی به این فیلم رسید. فیلم‌های سینمایی «پرواز در شب» به کارگردانی رسول ملاقلی‌پور جمعه ۶ مهر ماه ساعت ۲۱ از شبکه نمایش پخش می‌شود.

در خلاصه داستان این اثر آمده است: یک گردان نیروهای ایران در محاصره ارتش دشمن قرار می‌گیرد و ارتباط آن با قرارگاه مرکزی قطع می‌شود چهار نفر از رزمندگان گردان انتخاب می‌شوند تا برای درخواست کمک خود را به قرارگاه برسانند از آن میان سه تن شهید می‌شوند و یکی خود را به قرارگاه می‌رساند. فرمانده گردان نیز برای تهیه آب آشامیدنی سربازان زخمی محاصره دشمن را می‌شکند، اما شهید می‌شود. قوای کمکی سر می‌رسد و پس از مقابله با دشمن بقیه افراد گردان را نجات می‌دهد. در این فیلم صحنه‌های جبهه حق علیه باطل با صحنه‌های عاشورا به هم پیوند خورده و حس شهادت در راه خدا را بخوبی به نمایش می‌گذارد.

«پرواز در شب» به کارگردانی و نویسندگی رسول ملاقلی‌پور ساخته سال ۱۳۴۵ است.این فیلم از نظر تکنیکی نظیر فیلمبرداری و نورپردازی نسبت به سالی که در آن ساخته شده است، از کیفیت خوبی نیز برخوردار است. «پرواز در شب» موفق به دریافت چند جایزه از پنجمین جشنواره فیلم فجر شد که از آن میان می‌توان به لوح زرین بهترین فیلم برگزیده، لوح زرین بهترین جلوه‌های ویژه اشاره کرد.

زیر آسمان شهر

لیست خرید

ایستگاه/ امید خرافاتی| چراغ اتاقش را خاموش کرده و رفته است زیر پتو. چراغ قه‌اش را هم برده با خودش. دارد پول‌ها را می‌شمرد که مچش را می‌گیرد. می‌زند زیر گریه که تو رو خدا به مامانم نگوا! خواهرزاده جان قلکش را دور از چشم مادرش شکسته و حالا با چشم‌های اشکبار زل زده به من و التماس می‌کند مادرش را خبر نکنم. اخم هایم را که می‌کشم توی هم! می‌گوید: به خدا برای دوستم می‌خواهم. و باز می‌زند زیر گریه!

بغلش می‌کنم و همینطور که توی بغلم دل دل می‌زند، ادامه می‌دهد: روز اول مدرسه معلمان یک لیست به همه داد و گفت همه لوازم

زیربراه‌ی توی لیست را باید بخرند. امروز همه خریده بودند به جز «سمانه». خودش به من گفته که پدرش مرده. مادرش هم پول ندارد

برایش لیست خانم معلم را بخرد. مادرش گفته من با حقوق ۸۰۰

هزار تومانی چطور ی این‌ها را برایت بخرم ؟ وقتی معلمان پرسید

چرا چیزهای توی لیست را نخریده، از شدت خجالت سرش را برد

زیر نیمکت و زد زیر گریه. من هم قلمک را شکستم که برایش لوازم

تحریر بخرم.

خواهرزاده جان را توی بغلم فشار می‌دهم و می‌گویم: خوب کردی

دایی جان! و همزمان لیست بلند بالای لوازم تحریف انگار دور سرم

می‌چرخد.

کاش مند جدید مدارس و لیست خرید دانش‌شان. همین امسال

ریشه‌کن شود. کاش برخی مدارس بیشتر از این، چشم و هم چشمی

را یاد بچه‌ها دهند. کاش مدرسه بتواند به دانش آموزان یاد بدهد که

از بچگی، اگر پولی دارند و می‌توانند آن را خرج کنند به جای لوازم

تحریر لوکس و گران قیمت، حداقل کتاب بخرند.

نشریات جهان

قرارداد می‌خواهد؟» قصد دارد به این سؤال پاسخ دهد که کره شمالی در مذاکراتش با آمریکا مبنی بر از بین بردن سلاح‌هایش به دنبال چه چیزی است؟

آبرِ محقق‌ها

نشریه علمی ساینس در تازه‌ترین شماره خود در پرونده‌ای با عنوان «تحقیق زیر پوشکافی» از حضور محققانی با عنوان آبرِ محقق‌نام می‌برد که فرآیند تحقیقات علمی دیگر دانشمندان را زیر ذره‌بین قرار داده و این‌کار می‌تواند دید بهتری از انجام تحقیقات علمی و اشتباهات به‌دست بدهد. این نشریه همچنین در مقاله‌ای به تکامل فرآیند همه‌گیری مصرف بیش از حد دارو بین مردم جهان به چاپ رسانده است.

آخرین قبیله‌های آمازون

ماهانمه نشنال جئوگرافیک در تازه‌ترین شماره خود در گزارشی با عنوان «آخرین قبیله‌های آمازون» از تلاش‌ها برای محافظت از مردمی که بیشتر از همه جهانیان در معرض خطر قرار دارند و بیشتر در قبیله‌های دوردست‌بخصوص در جنگل‌های آمازون زندگی می‌کنند، خبر می‌دهد. انتخاب عکس پسر ی با یک میمون بر روی سر او بر روی جلد بخوبی با این گزارش نشنال جئوگرافیک هماهنگ است. این مجله همچنین در مقاله‌ای به شکل علمی و دقیق تفاوت‌های فرهنگی و طبقاتی اخیر در آمریکا را روی نقشه آورده است.

گزارش از رویداد

یادی از اقتصادِ کوپنی

۵ مهر ماه سال ۱۳۵۹ «ستاد بسیج اقتصادی» تشکیل شد

ایستگاه/ مجید تربت زاده|

در اوضاع و حال و احوالی که «دلار» و قیمتش زنجیر پاره کرده‌اند یا یکی افسارشان را باز گذاشته تا در میدان ولنگ و واژ اقتصاد ایران، سیر بتازند؛ در وضعیتی که قیمت‌ها روز به روز رخت نو می‌پوشند، ارزش پولی ملی و قدرت خرید مردم انگار دارد نفس‌های آخرش را می‌کشد و خیلی از کالاهای اساسی و غیراساسی جایشان در فروشگاه‌ها خالی است، حتی اگر امروز ۵ مهرماه و سالروز تشکیل «ستاد بسیج اقتصادی» نبود بازهم آن‌هایی که دهه ۶۰، جنگ، تحریم، کمبود و... را درک کرده‌اند، ذهنشان دنبال ستاد، سازمان و یا تشکیلاتی می‌رفت که پیدایش بشود و با اقدام‌های انقلابی و بسیجی‌وار، سر و سامانی به اوضاع آشفته این روزها بدهد. به نظر شما، دست کم در زمینه اقتصاد، چقدر شرایط کشور به سال‌های آغازین دهه ۶۰ شبیه است؟ جنگ نیست؟ که هست و دشمن مدت هاست هجوم اقتصادی‌اش را شدت بخشیده است. تحریم‌ها به پایان رسیده؟ که نرسیده و حتی سازمان یافته‌تر شده است. یعنی در این شرایط‌به ستاد یا تشکیلاتی نیاز نداریم که بتواند لاقل خاکریز و سنگری را آماده و سرپا کند تا اقتصادمان در پناه آن از تیر و ترک‌های اقتصادی در امان باشد؟

قوز بالا قوز

البته شک ندارم خیلی از آن‌هایی که دوره انقلاب و جنگ را دیده‌اند، اکنون و با شنیدن «ستاد بسیج اقتصادی» بیشتر از همه یاد کوپن و اجناس کوپنی و صف‌های معروف آن می‌افتند. اما باور کنید که فلسفه راه انداختن چنین تشکیلاتی، فقط سهمیه‌بندی و کوپن نبوده و ماجرا فراتر از این حرف‌هاست. سال ۱۳۵۹ از عمر دولت «شهید رجایی» یک هفته بیشتر نگذشته بود که جنگ آغاز شد. حالا نامنی بنادر، اختلال در واردات و صادرات، کمیابی کالاها و... مثل قوزی شدنند که بالای قوز محاصره اقتصادی و نابسامانی‌های ناشی از آن در حال رشد کردن بود. همین شد که به فاصله یک هفته پس از درگرفتن جنگ تحمیلی، مسئولان به فکر راه اندازی تشکیلاتی افتادند که بتواند مشکلات اقتصادی و اجتماعی ناشی از این وضعیت را مدیریت کند. هیئت وزیران فکر‌هایشان را روی هم گذاشتند و بلافاصله تشکیل «ستاد بسیج اقتصادی» را تصویب کردند. وزیران نفت، صنایع و معادن، کار و امور اجتماعی، کشاورزی، کشور، نیرو، امور اقتصادی و دارایی، بازرگانی، دفاع و رئیس‌ان سازمان برنامه و بودجه و بانک مرکزی، اعضای این ستاد بودند و ریاستش هم به عهده نخست‌وزیر بود. البته سرپرست جهاد سازندگی و وزیر راه و ترابری هم کمتر از یک ماه بعد به این ترکیب اضافه شدند. در شرح وظایف این ستاد آمده بود: «بررسی مشکلات و بحران‌های اقتصادی ناشی از جنگ و تحریم اشکار و پنهان، ارائه طرح‌ها و راه‌حل‌های کوتاه مدت و ضربتی به منظور مقابله با بحران‌ها و...». در بند سوم شرح وظایف نیز قید شده بود که «ستاد بسیج اقتصادی یک نهاد تصمیم گیرنده، هماهنگ کننده و نظارت کننده در زمینه، رفع بحران‌ها و مشکلات اقتصادی روز بوده و در امور اجرایی مدخله نخواهد کرد. تصمیمات ستاد صرفاً از طریق وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذی‌ربط اجرا خواهد شد.»

کار انگلیسی‌ها بود!

البته این‌هایی که گفتیم روایت رسمی و دولتی از تشکیل این ستاد بود. روایت تاریخی‌اش را می‌شود در مصاحبه و سخنان شخصیت‌ها و دولتمردان آن دوران پیدا کرد. «عزت‌الله سحابی» در گفت‌وگویی که سال ۸۹ با ویژه نامه «رمز عبور» روزنامه ایران داشته در این باره گفته است: «بعد از حادثه گروگانگیری، دولت کارتر در اواخر سال ۵۸ ایران را تهدید

کرد که اگر گروگان‌ها را بسرعت آزاد نکنید ما کل تجارت خارجی با ایران را معلق می‌گذاریم... در واقع نمی‌گذاریم شما تجارت کنید... بنابراین ما در شورای انقلاب و دولت این موضوع را مورد بررسی قرار دادیم و ایده‌هایی برای مقابله با تهدید آمریکا مطرح شد... قرار بر این شد که برای جلوگیری از آسیب احتمالی ناشی از تحریم آمریکا ستادی تشکیل دهیم... این ستاد که بعدها بسیج اقتصادی نام گرفت به دستور شورای انقلاب تأسیس شد... این ستاد چند بخش داشت، بخشی از آن مربوط به روش‌های تبلیغاتی و سیاسی بود که باید در مقابل فشارهای روانی تحریم تدابیری اتخاذ می‌کرد و من در آن بخش حضور نداشتم. بخش دیگر مربوط به حوزه اقتصاد بود که من مسئولیت آن را به عهده داشتم. بنابراین ستاد بسیج اقتصادی را بنده تأسیس کردم... من این موضوع را در کتاب خاطرات جنگ جهانی دوم که توسط چرچیل نوشته شده بود، خواندم. چرچیل در خاطرات خودش می‌گوید: در طول پنج سال جنگ جهانی دوم، در انگلستان تورم ۱۰ تا ۱۲ درصد بیشتر نبود، چون توزیع کالاهای اساسی و ضروری‌شان را کنترل می‌کردند. یعنی این کالاها را به صورت جیره‌بندی به مردم می‌دادند... پس ما هم می‌توانستیم دست به جیره بندی بزنیم... ما نیز براساس همین تجربیات در ستاد بسیج اقتصادی تصمیم به این کار گرفتیم.»

کسری بودجه ۵۰ درصدی

«سحابی» بر اساس گفته‌های خودش بیشتر از چهار ماه در ستاد نبود و بعد به مجلس می‌رود. در ضمن او اعتقاد داشت، ستاد بسیج اقتصادی به هدفی که مد نظرش بود نرسید، مدیریتش رها شد و زیر نظارت مردمی قرار نگرفت. کمیته‌های محلی برای آمارگیری و نیازسنجی مردم تشکیل نشد و ستاد مد نظر او به سمت و سویی که باید می‌رفت، نرفت. «بهزاد نبوی» وزیر مشاور در امور اجرایی(دولت شهید رجایی) و رئیس بعدی این ستاد، اما دو روز پیش در مصاحبه‌ای گفت: «... ایده این ستاد قبلاً در سازمان مدیریت و برنامه ریزی در زمان عزت‌الله سحابی مطرح شده بود اما ما بدون اطلاع از آن ایده این ستاد را در دولت تشکیل دادیم... بلاشکاه آبدان بمباران و تعطیل شده بود، بنادر کشور همگی دچار مشکلاتی شده بودند... فقط بندرعباس مانده بود که آن هم نیمه کاره بود و بندر بوشهر که به آن معنا تجاری محسوب نمی‌شد... بسیاری از دولت مواد غذایی در حال کم شدن بود... سوخت و کالاهای اساسی مردم را سهمیه بندی کردیم... قیمت برق را پلکانی بالا بردیم تا مصرف کنترل شود... در حوزه حمل‌ونقل هم کامل نظارت می‌کردیم و این نظارت تا آخر جنگ در دولت تداوم پیدا کرد. به نظر من ستاد موفق شد کالاهای اساسی مردم را با قیمت مناسب به صورت حداقلی تأمین کند... در شرایطی کشور را اداره کردیم که در سال‌های آخر جنگ ۵۰ درصد کسری بودجه داشتیم.»

از هفت دولت آزاد

البته قرار نیست درباره اینکه کدام یک از دولتمردان آن دوره درست‌تر می‌گویند حرف بزنیم. نگران هم نباشید چون ما مدافع یا سینه جاک سهمیه بندی و توزیع کوپنی کالا نیستیم. داریم به این نکته اشاره می‌کنیم که نقطه مشترک در صحبت‌های دو رئیس سابق «ستاد بسیج اقتصادی» این است که طبیعتاً وقتی کشورها در زمینه‌ای با وضعیت بحرانی رو به رو می‌شوند، این دولت‌ها هستند که حداقل باید زمینه اقدام‌های پیشگیرانه را برای مدیریت اوضاع فراهم کنند. حالا این اقدام در کشور ما می‌خواهد تشکیل ستاد بسیج اقتصادی جدید، ستاد پیگیری اقتصاد مقاومتی، تشکیلات نظارتی قوی‌تر، بسیج اقتصاددانان و مدیران برای چاره اندیشی... و یا هر اقدام دیگری باشد. مهم این است که بازار، دلار و اقتصاد کشور را به بهانه عدم

روزمره نگاری

نوستالژی‌ی هایمان آب می‌رود

ایستگاه / رقیه توسلی | از آن کارها که به درد پاییز نمی‌خورد کرده‌ایم دیروز... یک فلاسک آبجوش، چند لیوان کاغذی و جای کیسه‌ای برداشتم و رقیم سر زمین. سراج باغ‌های پدری‌مان.

آقاچان مدتی است که هر روز جوش بچه‌ها را می‌زند و دلواپس است... اینکه غم رب و میوه و مرغ و برنج نباید داشته باشند جگرگوشه‌هایش... غم تحصیل و حقوق و وام و قسط و گذران عمر.

می‌رسیم به روستا. بوی علف و درخت زنده می‌شود.

خواهر برادری رقیم که گذشته‌هایمان را شخم بزنیم و خاطره بازی کنیم و به یک همفکری واحد برسیم.

عزیز «ایه الکرسی» اوپزان کرده روی دروازه آهنی باغ. خواندیم و با گذاشتیم به قلمرو کودکی‌هایمان. به دسترنج آبا و اجدادی‌مان.

درست روبه‌روی رودخانه‌ای که از زیر مزرعه می‌گذرد، وسط باغ نشستیم. چشم‌انداز شالیزارهای مقابل و غوغای پاییز مثل همیشه بی‌نظیر بود. هیاهوی مرکبات ترسیده و سبز و حضور پرندگانی که گذرشان محال است به شهر بیفتد.

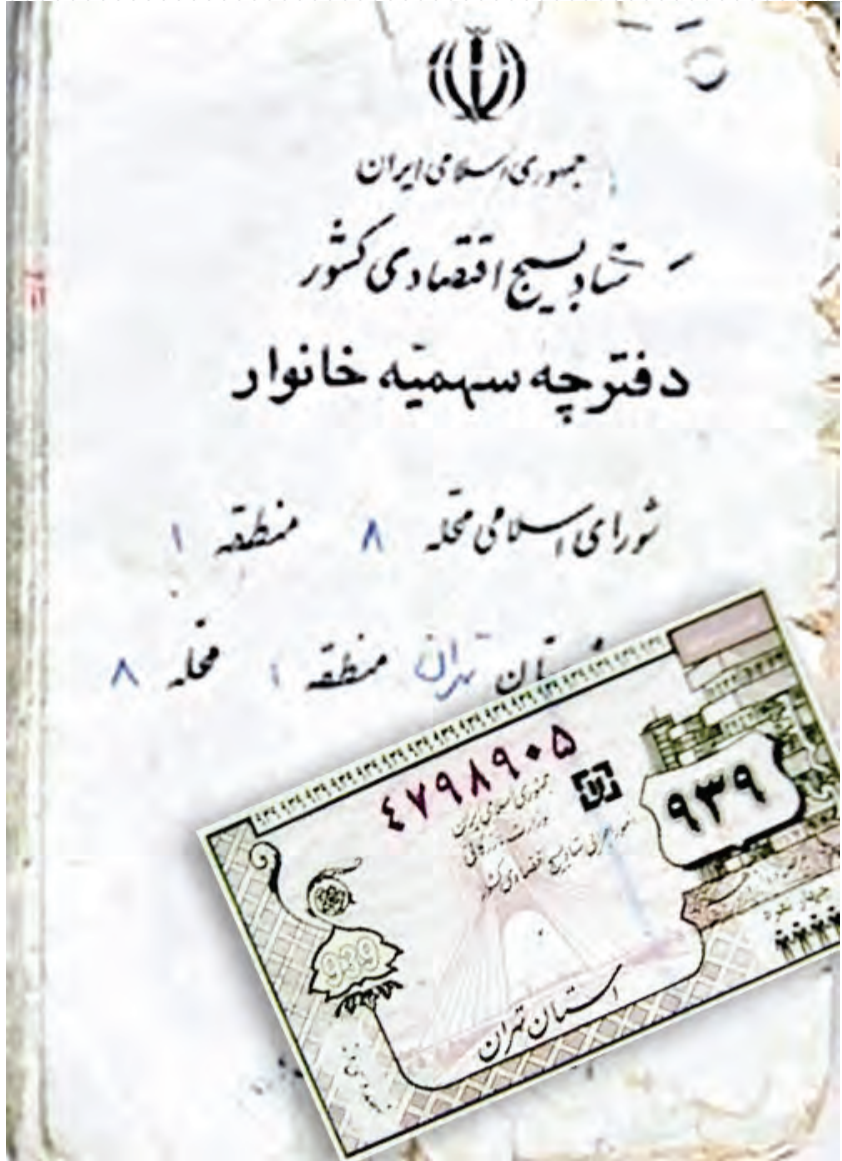
خانه باغ دنج هم داشت نگاهمان می‌کرد، بیچاره، از همه جا بی‌خبر بود.

باغ گردی، طعم عجیبی می‌داد این بار... آخر از تفرّج و سرکشی و لذت و شادی خبری نیست وقتی قرار به فروش و دل کندن باشد.

پدرجان حرف فروختن را زد.

می‌خواهد خانواده‌اش را از سرگردانی نجات بدهد.

با احتکار، حقوق‌های خنده‌دار، قیمت‌های نجومی، آشفته‌گی مالی، رعب

دخالت دولت، خصوصی سازی، تحریم و دخالت خارجی‌ها به حال خودش رها نکنیم. اگر هم شما از طرفداران اقتصاد آزاد و تسلیم محض در برابر مفاهیمی چون بازار، عرضه و تقاضا و... هستید و هنوز معتقدید باید بگذاریم اوضاع خودش رو به راه بشود، فراموش نکنید که اقتصاد آزاد به معنی آزاد بودن اقتصاد کشور از هفت دولت و آن هم در شرایط سخت و بحرانی امروز نیست.

درس بگیریم

اگر قرار به درس عبرت گرفتن از گذشته و به کار بستن تجربه‌های دهه ۶۰ باشد، باید هم به موفقیت‌ها و هم شکست‌ها و کج رفتن‌ها دقت کرد. یعنی اگر از «ستاد بسیج اقتصادی» یا تشکیلاتی مشابه حرف می‌زنیم فقط به جنبه‌های موفقیت آمیز در مدیریت بحران بسنده نکنیم. «ستاد بسیج اقتصادی» اگر چه به نظر می‌رسد

در دوره‌هایی می‌تواند بخشی از مشکلات را حل کند اما نحوه ادامه کار آن، روابط پشت پرده اقتصادی که پیرامون آن شکل می‌گیرد، موقعیت‌ها و زمینه‌هایی که شرایط اقتصادی و سراز و کار واردات و توزیع کالا برای فساد اقتصادی ایجاد می‌کند و... نشان می‌دهد نباید توقع داشت که راه اندازی تشکیلاتی این چنینی، هیچ انحراف و آسیبی را به همراه نداشته باشد. یک نمونه‌اش اتفاقی است که بعدها به موازات و در کنار شکل گیری «ستاد بسیج اقتصادی» می‌افتد. «عزت الله سحابی» درباره این ماجرا گفته است: «در آن ایام مراکز ی به عنوان مراکز تهیه و توزیع کالا در وزارت بازرگانی تشکیل شد که خیلی از فعالیت‌ها را تحت تأثیر قرار داد. این مراکز به دنبال قانون ملی شدن تجارت خارجی شکل گرفت. این مراکز کارشان تهیه و توزیع کالاهای مهم بود... بنابراین کالاهایی را که با ارز ارزان و دولتی وارد می‌کردند، یک راست تحویل

ایران را از این مرحله سخت عبور دهند؟

نذر ارباب

هنوز زخم‌ها تُرد و تازه اند

ایستگاه / حسین احمدی | باید به مجلس یار رفت... رفت تا سرایرپرده اسرار... آنجا که شفافست... آنجا که رخصت عاشقی می‌دهند.

اگر علاج می‌خواهیم و نگاهی که بدرخشند، باید این روزها زیارت عاشورا نوشید... منجی خوان شد... این روزها که‌های‌های عشق، گوش فلک را پُر کرده و حزن، ترد و تازه است.

در محرم الحرام‌ایم... در کربلا... در فصل شوریده دل... پشت پنجره باران می‌بارد اما لشکر ابرها چه دست خالی‌اند در برابر سوگِ عظیم! مقابل اشک‌هایی که می‌خراشد!

این راهش نیست!

ایستگاه | روز گذشته «مایک پمپئو» وزیر خارجه آمریکا از قول رئیس جمهور کشورمان در توئیتر نوشت: «ایرانیان اعتقادشان به آینده و قدرت جمهوری اسلامی را از دست داده اند!» پرویز اسماعیلی معاون ارتباطات و اطلاع‌رسانی دفتر رئیس جمهور کشورمان، در صفحه شخصی‌اش در توئیتر به صحبت‌های بی‌اساس پمپئو واکنش نشان داد. آقای اسماعیلی در توئیتر نوشت: «وزیر خارجه آمریکا در توئیتر خود این جمله را به رئیس جمهور کشورمان نسبت داده که «عده زیادی از ایرانیان اعتقادشان به آینده و قدرت جمهوری اسلامی را از دست داده‌اند!» من معاون اطلاع رسانی دفتر دکتر روحانی‌ام؛ اگر آقای پمپئو می‌خواهد جای مرا بگیرد، راهش دروغ و جعل خبر نیست!»

بالا ترین افتخار

ایستگاه |صحبت‌های «ترامپ» در مجمع عمومی سازمان ملل، واکنش اهالی فضای مجازی را به دنبال داشت. کاربران فضای مجازی با راه‌اندازی هشتگ‌هایی تلاش کردند پاسخ صحیح‌های رئیس جمهور آمریکا را بدهند. برخی از پست‌های منتشر شده توسط کاربران را می‌خوانید: «تو هیچ دوره‌ای سابقه نداشته تو سازمان ملل به سخنرانی رئیس جمهور آمریکا بخندند و مستخرمان کنند و در عین حال محوریت مباحث اعضای سازمان، ایران باش!» مقتدر که باشی، هم‌چیشه‌ها به سمت تویه. چه افتخاری بالاتر از این؟! ترامپ گفته نیروی نظامی ما از هرزمانی در تاریخ قوی‌تر شده است. ایران هم از هرزمانی در تاریخ قوی‌تر شده و آمریکا جرئت حمله به ایران رو نداره!»